

ATELIS

BALANDIS — APRIL 1985

VOL. LXXV No. 4

Sėjėjas išeina į laukus, Antanas Vaičiulaitis	77
Katalikybė ir inteligentija okupuotoje Lietuvoje, Juozas Baužys	78
Iš ateitininkų praeities, K. Pabedinskas	84
Šv. Kazimiero minėjimų atgarsiai, A. Tautvyda	86
Golas ir kuolas, Stasė Vanagaitė	87
Lietuvos atstovas Anglijoje — Vincas Balickas, dr. S. Žibartas	88
O kas tėvynėje?	89
Raselė ir gerumo estafetė, kun. Ant. Valantinas	89
Kun. dr. J. Prunskis įsteigė „Ateities“ premijų fondą	90
Lietuvos Sacharai, A. P. Bagdonas	90
Vėjavaikio gėlės iš šieno, Gaja Pemkutė	91
Pozityvus protinis požiūris, Margis Maištas	93
Paradą priima varnėnas, Anzelmas Matutis	94
Jubiliejinio kongreso belaukiant	95
Australijos lietuvių dienos, Ramunė Kubiliūtė	96
Čikagos prez. A. Stulginskio kuopoj pasižvalgius	98
Ateitininkai Vasario 16 gimnazijoje	99
Trumpai	100

Viršelis: Telesforo Valio medžio raižinys *Motina*

Nuotraukos: R. Kubiliūtė (77, 96), LIC (78-83), iš J. Kuprio rinkinio (84), D. Kloverio (89, 93), A. Gilvydžio (94, 98, 99), V. Petrulio (97).

VYRIAUSIA REDAKTORĖ: Stasė Petersonienė, 2534 West 40th Street, Chicago, IL 60632, USA. Tel.: (312) 847-1693

REDAKCINĖ KOLEGIJA: Rima Janulevičiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Gytis Liulevičius, Vėjas Liulevičius, Linas Palubinskas, Raminta Pemkutė, Arūnas Pemkus, Darius Polikaitis, Birutė Tamulynaitė, Arvydas Žygas.

TECHNINIS REDAKTORIUS: Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS: Juozas Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Tel.: (312) 434-2243.

Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada \$12.00. Single copy \$1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1985 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

Am.

SĖJĖJAS IŠEINA Į LAUKUS

Antanas Vaičiulaitis

Su vėjais vasariais arimų laukuos!

Ten aštrūs noragai išplėšė velėnas, ten lysės pureno akėčių virbai.

Aš minkštą ir kvepiančią žemę minu — ir bundančią molio galybę jaučiu.

— Berk grūdą į mano gelmes, berk saują po saujos į mano vagas.

Aš diegą priglobsiu, ir želmeniu tankiu dirva su-liūliuos.

Kai vasaros vėjai, padvelks, kai strazdas vakarę giesmelę čirens, vilnysiu aš nokstančių varpų laukais.

Prieš žvangantį dalgį aš krisiu, kai žvitrios griebikės linguos pabary.

Kai kregždės iš kaimo sodybų išlėks, aš derlium prikrausiu jūs šalines.

Kai šalnos šermukšni pakąs, aš duoną atnešiu jūsų burnoms. —

Tai mano arimų daina.

Aš lysė po lysės žengiu ir lengvais atsimojimais grūdą į žemę beriu.

Želmenį, šiaudą ir varpą regiu — prieš maneliūliuoja vasarų derlius ir atdainuoja rugpjūčių talka.

Nūn vėjui, ir lietui, ir žemei tas sėklas sviedžiu — į tėviškės molį, į mano senolių rankas.

Aš naują augimą ir vagai ir saulei metu.

Nuorito lig nakčiai aš sėju, kolmojai lengvieji nuils-ta, kol sudreba lysėje grūdas nauju brendimu.

O bundanti jėga moly ir mano širdy!

Drovus tu prisilietime brangiausio žmogaus!

Tu aklinas šauksme buvimo dainoj!

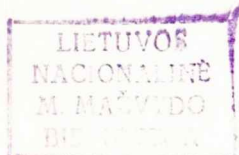
Tu tėviškės balse, mus pavadinęs aušrų tvinkime!

Per naktį sapnuoju ir sėją, ir lietų, ir glūdinčią jėgą arimų grumste.

Per naktį sapnuoju, kaip grūdas užmiegti ir bręsta nauja gyvybe.

Miegok, mano sūnau, dukrele maža, — jums suokia lakštutė sode.

Miegok drungnoj nakty, tu brinkstantis grūde po juoda žeme.

Studentai neša vainiką prie Basanavičiaus kapo, vasario 16, 1980.

KATALIKYBĖ IR INTELIGENTIJA OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Juozas Bočys

Neretai tenka išgirsti priekaištų dabartinės Lietuvos inteligentijai dėl to, kad didelė dalis inteligentų nesirūpina savo tautos kultūra ir jos likimu, yra prisitaikėliai, savanaudžiai, perdėm lojalūs tarybiniam režimui.

Tokie priekaištai didele dalimi yra teisingi, bet vis dėlto reikėtų pabandyti daugiau išsiaiškinti, ar visais atžvilgiais didžioji Lietuvos inteligentų dalis yra pasyvi prisitaikėlė prie režimo, o jeigu taip, tai kokios priežastys tai nulemia. Gal galėtume mūsų inteligentijos gyvenime išvelgti ir kai kurių gaivesnių ir optimistiškesnių niuansų?

Inteligentų padėtis Tarybų Lietuvoje iš tikro yra sunki ir komplikuota. Inteligentiya, ypač humanitarinė, yra labiausiai ideologizuojama, indoktrinuojama visuomenės dalis. Tiesa, tarybinis pilietis yra pradedamas ideologizuoti jau nuo vaikų darželio, tačiau studentija — būsimoji inteligentiya gauna itin didelę, be to, sistemintą, argumentuotą ideologijos porciją (tokių disciplinų, kaip: dialektinis ir istorinis materializmas, TSKP istorija, politinė ekonomija, mokslinis komu-

nizmas, ateizmas — pavidalu). Beje, šis ideologinis poveikis nėra labai įtaigus, jis yra gana paviršutiniškas dėl savo deklaratyvumo, dogmatiškumo ir atotrūkio nuo gyvenimo realybės, bet vis dėlto studentų, bent jau dalies, sąmonėje palieka pėdsaką. Pirma, dėl to, kad tarybinė studentija yra gerokai nutolusi, tiksliau, nušalinta nuo daugelio gyvenimo tikrovės sričių (su kuriomis susiduriama baigus aukštąjį mokslą), todėl nelabai sugeba ideologiją vertinti tikrovės požiūriu. Antra, studentija neturi galimybių plačiau susipažinti su marksizmui alternatyvinėmis filosofinėmis ir socialinėmis koncepcijomis, todėl komunistinei ideologijai konceptualaus teoretiškai argumentuoto mąstymo lygmenyje nelabai turi ką priešpastatyti. Tarybinė aukštoji mokykla nemoko studentų savarankiškai mąstyti socialiniais klausimais. Mokyklos uždavinys ideologijos požiūriu yra ugdyti standartiškų įsitikinimų „masinius piliečius“, patikliai priimančius oficialiąją propagandą.

Todėl jaunuoliai, baigiantys tarybines aukštąsias mokyklas, pagal savo pasaulėžiūrą, daugiausia yra

paviršutiniški, primityvoki, netgi vulgaroki materialistai, retai kada turintys gilius materialistinius įsitikinimus arba mokantys juos argumentuotai ginti. Reikia pripažinti, kad studentų ir jaunųjų inteligentų tarpe nestoka ir religingų arba bent jau nepriimančių materializmo jaunuolių (tai atskiras klausimas), tačiau didžiauma pradedančių inžinierių, medikų, mokytojų ir t.t. vis tiek savo pasaulėžiūra yra paviršutiniški materialistai (kas ne visada reiškia, kad jie būtų komunistai, tarybinio režimo šalininkai).

Religijos atžvilgiu šitokie materialistai paprastai yra indiferentai, jie religijai nėra priešiški, o neretai net daugiau ar mažiau palankūs. Daugelio netikinčiųjų palankumą religijai lemia netiesioginiai veiksniai, ypač ta aplinkybė, kad Bažnyčią persekioja valdžia. Jauni specialistai dažnai kalba: „Aš pats į Dievą netikiu, tačiau religija niekam nieko blogo nedaro“. Arba taip: „Aš pats netikiu, bet nesu prantu, kad religija, atsisakiusi kai kurių archaizmų, mūsų visuomenei yra labai reikalinga“. Vienas gabus jaunas specialistas atvirame pokalbyje draugams pasakė, jog norėtų būti giliai religingas. Daug indiferentų religijai (katalikų Bažnyčiai) yra palankūs dėl dorovinių, tautinių, kultūrinių motyvų. Taigi viešoji, bet ne oficialioji, visuomenės nuomonė religijai, Bažnyčios veiklai Lietuvoje yra iš esmės palanki, nepaisant netoli keturiasdešimtmečio inirtingos ateistinės propagandos. Dauguma indiferentų ateistinės propagandos nemėgsta, į propagandininkus žiūri su pajuoka ar panieka. Neveltui direktyviniuose nurodymuose ateistinės propagandos bei auklėjimo klausimais pastaruoju metu dažnai primenama, kad reikia kovoti ne tik su religija, bet ir su abejingumu religijai, tuo labiau su pakantumu, tolerancija Bažnyčiai. Ateistinio auklėjimo tikslas esąs ugdyti ne ateistus — indiferentus, bet karingus ateistus, giliai neapkenčiančius bet kokių religingumo apraiškų. Veidmainingai teigiama, kad Tarybų Sąjungoje visų konfesijų tikėjimas yra laisvas ir nevaržomas, bet kartu pabrėžiama, kad kiekvieno komjaunuolio, tuo labiau komunisto, pagaliau kiekvieno tarybinio inteligento pareiga yra visur ir visada kovoti su „religiniais prietarais“. Tiesa, spaudoje tai rašyti vengiama. Šiaip ar taip, žodinės kampanijos prieš religinį indiferentizmą pasekmės yra greičiau priešingos tam, ko nori ateistinės propagandos vadeivos.

Deja, pasaulėžiūrinis materializmas tolesniame gyvenime daug kam puikiai susiderina su pragmatiniu materializmu, karjerizmu, moraliniu nihilizmu, korupcija. Nė vieno karjeristo pasaulėžiūra galėtų būti režiunuojuama taip: „Jeigu tikrovė yra tik materija, vadinasi, gyvenimo prasmė tėra medžiaginės gėrybės, malonumai, valdžia, garbė“. Vis daugiau žmonių šiandien supranta, kad totalinės materialistinės pasaulėžiūros į žmonių sąmonę diegimas yra viena iš dvasinių priežasčių šių dienų Lietuvoje paplitusių blogybių, kaip savanaudiškumas, gobšumas, korupcija, girtavimas nusiikalstamumas.

Savo profesinio darbo srityje inteligentija, labiau negu kitų socialinių sluoksnių žmonės, yra susijusi su oficialiąja ideologija ir biurokratija, valdžios aparatu,

1982 m. rugsėjo 12 d. Šiluvos atlaidų sekmadienį, jaunimas ir suaugę, kun. Svarinsko vedami keliais ėjo nuo didžiojo altoriaus per visą bažnyčią į šventorių.

1982 m. Kretingos šventoriuje ruošiasi sutvirtinimo sakramentui. Priekyje vysk. A. Vaičius.

administracija, nuo pastarosios daugiau priklauso. Galima tvirtinti, kad inteligentija Tarybų Lietuvoje (skirtingų profesijų — savaip) yra labiausiai prie režimo pririštas, sociališkai mažiausiai savarankiškas gyventojų sluoksnis. Dėl to inteligentai, labiau negu kitų sluoksnių žmonės, yra tiesiog priversti veidmainiauti, slėpti, maskuoti savo tikruosius įsitikinimus, juos reikšti tik siauroje privataus gyvenimo srityje. Priešingu atveju gresia darbo praradimas, o tai dažniausiai atima galimybę iš viso dirbti pagal savo profesiją. O tai, atsižvelgiant į ekonominius gyvenimo sunkumus, nėra mažareikšmis dalykas. Dėl to mokytojai ar aukštosios mokyklos dėstytojai darbo praradimas yra kur kas skaudesnis, netgi tragiškesnis, negu, pavyzdžiui, darbininkui. Be to, vidutinioji inteligentija yra mažiausiai apmokamas, neturtingiausias gyventojų sluoksnis, turintis mažiausiai nelegalių pajamų, beveik neprieinantis prie materialinių gėrybių ir negalįs jų vogti.

Dėl šių priežasčių vidutinioji mūsų inteligentija (mokytojai, dėstytojai, mokslo ir kultūros darbuotojai ir pan.), kuri gyvena tik iš darbo atlyginimo ir vos suduria galą su galu, yra „tylioji“, „paklusnioji“, tiksliau, priversta tokia būti mūsų visuomenės dalis. Bet tai ne visada reiškia, kad ši inteligentų dalis iš tikro būtų abejinga kultūrai, tuo labiau, kad ji pilnutinai priimtų tarybinį režimą. Prisitaikoma daugiausia tik išoriškai. Vidutinis inteligentas yra savotiškas „masės žmogus“, valstybės tarnautojas, — jis maždaug laiku ateina į darbą, pasyviai atsėdi susirinkimuose, kantriai atstovi eilėse prie pomidorų ir tualetinio popieriaus, nes yra priverstas taip daryti, kad galėtų išmaitinti vaikus, o dažnai tik į senatvę gauti valdišką ankštą butą. Jis negali drąsiai eiti į bažnyčią arba reikšti savo politinius

įsitikinimus, nes tuo pretekstu jį išmes iš eilės butui gauti, darys kliūčių jo sūnui ar dukrai įstoti į institutą ir pan. (čia dar palyginti švelnios valdžios sankcijos). Darbininkas ar kolūkietis šiuo atžvilgiu yra savarankiškesnis, jį mažiau ideologiškai kontroliuoja, nors nemažai išnaudoja.

Tačiau paskutiniu metu aiškėja, kad ši inteligentų dalis darosi vis reikšmingesnė išlaikant tautinę sąmonę, ypač dorovingumą, netiesiogiai ir religingumą, kaip esminius tautinės sąmonės elementus. Atrodo, kad šiuo požiūriu vidutinė inteligentija atsisotja šalia valstietijos, tradicinės lietuviško tautiškumo ir religijos saugotojos, o kai kuo pradeda valstietiją pralenkti.

Vidutinioji inteligentija mažiau už valstiečius, t.y. kolūkiečius, girtuokliauja, nes tam neturi lėšų, be to, yra sąmoningesnė. Tai yra blaiviausia mūsų tautos dalis. Daugiausia kovotojų už blaivybę yra tarp inteligentų. Jų šeimose paprastai auga bent du vaikai, atgyja įsitikinimas, kad šeimai laimę duoda geri vaikai, netgi darosi savotiška gera mada turėti ne vieną, o daugiau mažylių. (Gaila, šių eilučių autorius neturi po ranka statistinių duomenų tais klausimais).

Šie vidutiniosios inteligentijos bruožai krinta į akis dėl to, kad kaimuose (anaiptol ne visose Lietuvos dalyse) nemažėja kai kurios negerovės: girtavimas, amoralumas, cinizmas, abejingumas tikėjimui. Kaimuose kai kur gausėja šeimų skyrybų, kas bent prieš 10 metų buvo retas dalykas. Dažniausiai skyrybų priežastis — vyrų girtavimas ir storžieviškumas. Kaimuose gausu eismo nelaimių ir savižudybių, taip pat daugiausia dėl girtavimo. Kai kur kaimuose labai trūksta jaunų merginų (išeina į miestus), kitur nėra jaunų vyrų, dėl ko

negausėja jaunų šeimų.

Girtavimo priežastys — atskiras, sudėtingas klausimas. Viena iš priežasčių ta, kad kaimo žmogus yra nuolatos morališkai žlugdomas, nes jis yra pusiau beteisis asmuo, o jis daug kur tiesiogiai priklauso nuo kolchozo valdžios — nuo brigadininko ar pirmininko valios. Kaimiečiai turi labai daug ir sunkiai dirbti, sėjos ar rugiapjūtės metu — neretai — dienomis ir naktimis. Didelės darbo normos kolchozo laukuose paskiriamos net nėščioms moterims. Beteisiškumas ir sunkus darbas vyrišką kaimiečių pusę natūraliai skatina girtauti. Padėtis nedaug gali pagerėti net jeigu kolchozo valdžia yra protinga ir žmoniška. Kolchozo pirmininkui netgi sunku būti žmoniškam, nes aukštesnė valdžia iš jo reikalauja vis didesnės produkcijos, be to, trukdo protingiau tvarkytis nereikalingais nurodinėjimais ir pamokymais.

Kita kaimo girtavimo priežastis yra ta, kad čia parduotuvėse visada yra stiprių alkoholinių gėrimų (degtinės ir prasto, alkoholizuoto vyno). Beveik nebūna gerų natūralių vynų, šampano ir pan. Be to, rajonams reikia vykdyti alkoholio pardavimo planą, kurio neįvykdžius, sutrinka finansai — nėra iš ko mokėti atlyginimų. Dėl to būna atvejų, kad kaimo žmonės yra net skatinami pirkti ir gerti prastos kokybės alkoholinius gėrimus. Žmonijos istorijoje turbūt nebuvo tokios santvarkos (net kapitalizmo pradžioje), kurios ekonomika tokiu laipsniu, kaip Sovietų Sąjungoje, remtųsi alkoholizmu.

Dėl šių priežasčių tradiciniai kaimo dorovės pamatai yra gerokai susilpnėję. Be to, aktyviausioji kaimo jaunomėns dalis išeina į miestus, nors ten materialiai gyventi yra sunkiau, tačiau darbas yra lengvesnis, be to, žmogus yra laisvesnis negu kaime. Dauguma kaimo žmonių supranta savo sunkios būklės priežastis ir tai teikia vilčių, kad gyvenimo sąlygoms pasikeitus minėtosios negerovės pradėtų nykti.

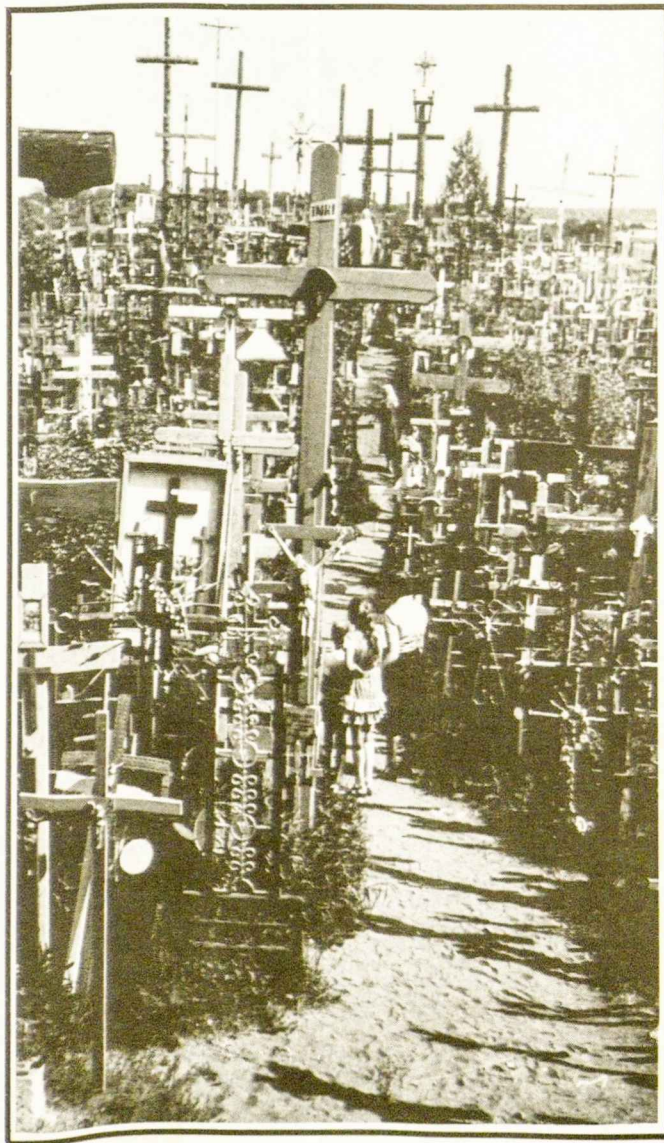
Inteligentija, iš viso miestiečiai, yra objektyviai geresnėje būklėje negu kaimo žmonės, nes darbo požiūriu laisvesni, savarankiškesni. Sunkesnėje būklėje yra tik kaimo inteligentai (mokytojai, gydytojai, agronomai), nes jie daugiau ir gana neapibrėžtai, netiesiogiai priklauso nuo vietinės valdžios.

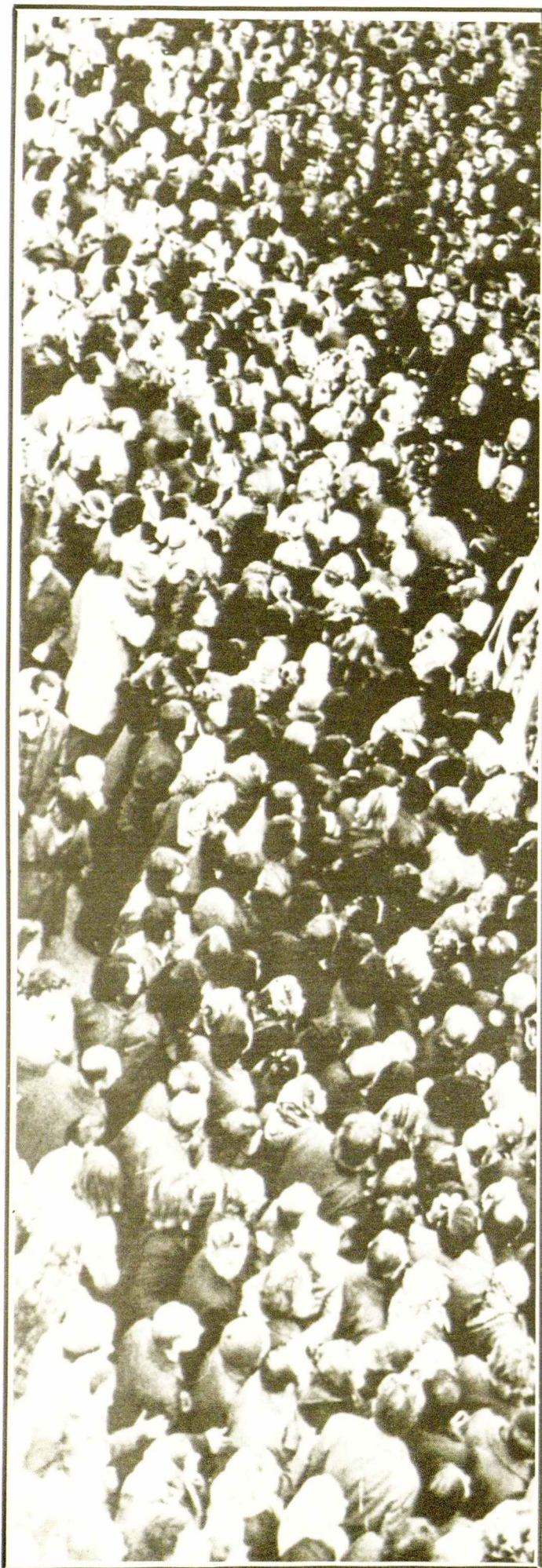
Čia suminėtos ir dar daug nemintų priežasčių nulemia tai, kad vidutinioji inteligentija, kuri yra gana gausi, darosi Lietuvoje pagrindinė, be to, sąmoningai įsitikinusi, tautinių ir religinių vertybių saugotoja. Šias vertybes išlaiko ir kaimas bei darbininkai, tačiau jie tai daro daugiau gaivališkai ir išoriškai. Tiesa, ir kolūkiečių bei darbininkų tarpe netrūksta blogiui atsparių žmonių, tvirtai įsitikinusių savo tautos patriotų, tačiau kasdieniniame gyvenime jie nedaug tegali savo įsitikinimus pareikšti, tuo labiau dirbti tautiškai svarbų darbą. Inteligentija, ypač jaunesnė karta, pradeda geriau suprasti fundamentalių vertybių — dorovės, religijos, tautiškumo — svarbą kaip atskiram žmogui, taip ir tautos likimui. Grįžimas prie šių vertybių darosi sąmoninga didelės inteligentų dalies orientacija.

Dėl čia suminėtų priežasčių inteligentijos ir valstiečių (kolūkiečių) bei darbininkų religingumas daug kuo

skiriasi. Valstiečių ir darbininkų tarpe daugiau išlieka tradicinis religingumas, kurio svarbiausias elementas yra bažnyčios lankymas, laikymasis kai kurių pagrindinių katalikybės sakramentų. Valstiečiai viešai tuokiasi bažnyčioje, krikštija vaikus, su bažnyčia laiduoja mirusius, gana gausiai dalyvauja pamaldose, ypač per pagrindines šventes. Kolchozų valdžia į tai beveik nesikiša, nebent tik tada įsikiša, kada šventė sutampa su neatidėliojamais ūkio darbais. Dažnai tenka girdėti, kad kolchozai netgi duoda mašinas tikintiesiems važiuoti į bažnyčią, dėl ko aukštesnė (rajonų) valdžia kolchozų vadovybę bara. Kaimo žmonės beveik visi bažnyčioje tuokiasi ir krikštija, dėl ko labai nerimauja partinė respublikos vadovybė bei karingieji ateistai. Per svarbesnes šventes galima pamatyti nemažai kaimo jaunimo (merginų ir vaikinų), einančio prie šv. Komunijos.

Tačiau tai yra tik matomoji arba apeiginė kaimo žmonių religingumo pusė, nedaug ką sakanti apie vidinę, dvasinę jo pusę. Šiuo požiūriu kaimo žmonių tikėjimas yra gana negilus, savo išraiška — tradiciškas, kai kada ir primityvus. Atlikinėdami pagrindines bažnytines apeigas, žmonės gana menkai nusimano apie dvasinį jų turinį, kai kam tai iš viso nerūpi. Labai atsilikęs yra religinis žmonių švietimas, nes tam nėra

elementariausių sąlygų. Vaikai paviršutiniškai ir nesisitemingai religišškai paruošiami, vaikų mokymas bažnyčiose yra viena labiausiai saugumo persekiojamų ganytojiško darbo sričių, katastrofiškai trūksta religinės literatūros — Šventraščio, katechizmų, maldaknygių ir kt. Žmonės naudojasi prieškarine, o kartais dar XIX amžiuje išleista literatūra. Šio rašinio autorius ne kartą yra girdėjęs, kaip per šermenis giedama iš carizmo laikais išleistų knygų, kurių žodynas yra užterštas polonizmais, o daugelis žodžių („tajemnyčia“, „mūčelnykas“, „apieravonė“ ir pan.) jau vidutiniškai žmonių kartai yra sunkiai suprantami arba atrodo juokingi. Žmonės dėl to nekalti, o kalta valdžia, kuri, pasauliui melagingai kalbėdama apie religijos laisvę Sovietijoje, religinės literatūros platinimą ir religinį vaikų mokymą traktuoja kaip politinius nusikaltimus.

Kaimo ir mažų miestelių tikintieji, jų viešas tradicinis arba bažnytinis religingumas dabartinėmis sąlygomis yra pagrindinė Lietuvos katalikų Bažnyčios atrama.

Lietuvoje, kaip ir kitur Rytų Europoje, Bažnyčia yra ir ateityje neabejotinai bus religijos branduolys, kartu atliks ir nepamainomas dorovinio bei tautinio auklėjimo funkcijas.

Inteligentija, žiūrint išoriškai, yra mažiau religinga negu kaimo žmonės, nes mažiau lanko bažnyčią. Priežastis, kaip jau minėta, yra ta, kad inteligentija yra labiau paveikta ideologiškai. Be to, inteligentai paprasčiausiai bijo viešai reikšti savo tikėjimą, nes tai jiems gali brangiai kainuoti. Kaimo žmogus, būdamas labiau priklausomas nuo tiesioginės valdžios, nebijo prarasti darbo, o inteligento padėtis kitokia — darbo praradimas jam dažnai reiškia ir profesijos praradimą. Dėl to net ir religingi ar bent religijai prijaunantys inteligentai vengia lankyti pamaldas, bažnyčioje viešai tuoktis, krikštyti vaikus. Daug kas tai daro slapta, bet tai, deja, ir lieka šeimos arba siauro artimųjų ratelio paslaptis. Dabartinėje Lietuvoje, ginant religijos teises, yra labai svarbu viešai ir atvirai dalyvauti religiniame gyvenime, bet inteligentija tai mažiausiai gali sau leisti.

Tačiau tokia padėtis visai nereiškia, kad inteligentija iš tikrųjų būtų mažai religinga. Inteligentas yra atgrasintas nuo religijos, atpratęs nuo bažnyčios, bet nebūtinai abejingas religijai plačiąja prasme. Vakarykštis paviršutiniškas materialistas, susidurdamas su gyvenimo sunkumais ir netikėdamas komunistine propaganda, suabejoja ir materializmo, kaip pasaulėžiūros, teisingumu. Jis darosi tolerantiškas alternatyvėms marksizmo pasaulėžiūros kryptims, tarp jų religijai, jomis gyvai domisi. Išvarginta nepalaujamoms oficialiosios propagandos, kasdieninio gyvenimo sunkumų ir moralinio cinizmo, didelė dalis inteligentijos savaime krypta prie aukštesnių dvasinių vertybių, kartu ir prie religijos. Žmonės Lietuvoje yra labai pasiilgę to, kas kilnu, tauru, šventa, kas teikia tikrąjį gyvenimo prasmę. Apie tokį pasiilgimą byloja ne tik pokalbiai siauruose rateliuose, bet ir spaudoje (oficialioje) kaskart pasirodantys samprotavimai.

Lietuvoje inteligentų tarpe paskutiniaisiais metais yra pastebimas dvasinio gyvenimo ir religinės minties suaktyvėjimas, ką galima kiek sąlyginai pavadinti ne-

bažnytiniu religingumu. Tai būdinga daugiausia vidutinajai inteligentijai, nes aukštoji inteligentija (profesūra, žymūs menininkai, rašytojai), žinoma, ne visa, yra per daug prisitaikiusi, ne tik realiai, bet ir dvasiškai, prie sovietinio režimo. Nors, atrodo, kad ir šioje inteligentijoje galimi lūžiai ar posūkiai.

Nebažnytinis ar neinstitucinis religingumas yra paplitęs Vakarų šalyse, tačiau Lietuvoje jis — kitoks negu Vakaruose. Lietuvoje nebažnytinis religingumas nėra savotiška opozicija Bažnyčiai, kas būdinga Vakarų visuomenei, o tik besiformuojanti savita religinio gyvenimo forma sovietinio režimo sąlygomis. Beje, kai kurie veiksniai, sąlygojantys nebažnytinį religingumą Vakaruose, yra būdingi ir Lietuvai.

Apie nebažnytinio religingumo formavimąsi Lietuvoje byloja augantis žmonių domėjimasis religija apskritai, kaip dvasinio gyvenimo būdu. Nelabai svarbu kokia religija, svarbu, ką ji gali duoti gero šiuolaikiniam žmogui, kiek gali patenkinti jo dvasinius poreikius, būti dvasinė atsvara realybės sunkumams ir beprasmybei. Visuose sovietinės imperijos gyventojų sluoksniuose yra jaučiamas dvasinis vakuumas ir daug žmonių supranta, kad tą vakuumą gali užpildyti religija, tad ieško būdų su ja suartėti. Tai padaryti nevisada lengva, naudojamosi tais religiniais išminties šaltiniais, kurie yra prieinami.

Lietuvoje inteligentija, ypač jaunesnio amžiaus, gyvai domisi krikščionybe ir Rytų religijomis, ypač budizmu, stengiasi susipažinti su pirminiais šių religijų šaltiniais, žymiais šiuolaikinių teologų darbais. Labai mėgiami, nors sunkiai gaunami, A. Maceinos veikalai. Cirkuliuoja gana gausi nelegali religinė literatūra. Religija dažniausiai domimasi intelektualinių interesų plotmėje, tačiau daug kas bando religijos tiesomis vadovautis gyvenime, savaip jas interpretuodamas, surasti savito tikėjimo kelią. Toks religingumas, žinoma, yra labai individualizuotas, bet už tai jis gyvas ir neformalus, reikalingas žmonėms, padeda jiems išlaikyti dorovingumą, atsisipirti totalitarinei ateistinei propagandai.

Dėmesys religijai sutampa su inteligentų tarpe plintančiu domėjimusi Rytų medicina, ekstrasensais, mistika ir pan. Tokie interesai, žinoma, yra tolimi tradiciniam katalikiškajam tikėjimui, bet vis tik jie griauja materialistinės pasaulėžiūros, tuo pačiu ir marksistinio ateizmo pagrindus.

Sunku būtų ką nors aiškaus pasakyti apie religijos ieškančių žmonių santykį su bažnytiniu religingumu. Daug kas Bažnyčiai yra tolimi dėl anksčiau minėtų priežasčių, taip pat dėl to, kad Bažnyčia Lietuvoje yra gana tradicinė, gal net archaiška. Tai pasekmė tos nenormalios padėties, kad Lietuvos katalikų Bažnyčia yra izoliuota nuo katalikiškojo pasaulio. Daugelio jaunų inteligentų Bažnyčios tradiciškumas, įprastos bažnytinės apeigos netraukia, nors labiau išsilavinę ir moderniškesni kunigai su jais lengvai randa bendrą kalbą. Gyvas domėjimasis religija (nesvarbu kokia) nevienam jaunam inteligentui ilgainiui padeda giliau suprasti ir bažnytinio religingumo prasmę.

Reikia pasakyti, kad bažnytinį ir nebažnytinį religingumą galima atskirti labai apytikriai, tačiau neabe-

jotina, kad religija Lietuvoje plėtojasi šiom dviem kryptimis, tarp kurių iš esmės nėra priešiško. Be to, atrodo, kad tai yra tik pradžia įdomaus proceso, ateityje galinčio stiprėti, virsti plačiu tautos dvasinio gyvenimo suaktyvėjimu, atgimimu. Didelėje vidutiniosios inteligentijos dalyje vyksta iš šalies nepastebimas, bet tautos ateičiai svarbus procesas. Todėl Lietuvos inteligentiją reikėtų vertinti atsargiau, įžvelgti joje daugiau skirtingų tendencijų.

Kalbant apie dabartinę Lietuvos inteligentiją, būtina atsisakyti trafaretinės schemos: „Jeigu viešai nereiški savo opozicinių įsitikinimų, vadinasi, daraisi režimo sąjungininkas, nes režimui pakanka, kad žmonės tylėtų“. Suprantama, garbė tiems žmonėms, kurie drįsta savo opozicinius įsitikinimus reikšti viešai ir kovoti iki galo. Jie daug padarė, kad Lietuvos laisvės klausimas šiandien plačiai skambėtų pasaulyje. Tačiau neteisinga reikalauti, kad kiekvienas būtų didvyris. Ne visi gali ir moka viešai kovoti, ne visi tam reikalui yra pasiruošę. Nuolatinis tylus darbas gali būti nemažiau prasmingas už viešą veiklą, didvyrio balsas nedaug reiškia, jeigu neturi gausingo, tegul ir tylaus užnugario.

IŠ

ATEITININKŲ

PRAEITIS

K. Pabedinskas

ATEITININKŲ KEPURAITĖ

Antrųjų Lietuvos universiteto 1924 metų žiemą studentai pradėjo rūpintis Vakarų Europos studentų papročiu, įsigyti studentišką kepuraitę.

Sušauktame Ateitininkų draugovės (tada dar korporacijų nebuvo) susirinkime buvo priimta, prof. J. Ereto pasiūlyta, Šveicarijos studentų tipo kepuraitė — violetinės spalvos beretė.

Mūsų ateitininkų būrys: 16 panevėžiečių, vienas vilnietis ir vienas suvalkietis, gyvenome buvusio „Vilkolakio“ namuose. Vėliau tas namas buvo nugriautas ir jo vietoje pastatyti Ateitininkų rūmai (Laisvės 3, Kaunas).

Grįžę iš susirinkimo į tą mūsų bendrabutį, kurį vadinome „Vaikelio Jėzaus prieglauda“, svarstėme, kad nubalsuotoji kepuraitė netinka mums, berneliams, iš kaimo atvykusiems su sėmėgomis. Šveicarų studentams beretės tipo kepuraitė tinka. Jie gražiai apsi-
rengę, tai beretė šveicarų jaunuolių daro nuotaikingą.

Ką daryti? Nutarėme, kad reikia pakeisti susirinkimo nutarimą ir siūlyti kitokią, būtent panašią į vokiečių studentų kepuraitę. A. a. Vladas Juodeika nupiešė kepuraitę, panašią į dabar nešiojamas ateitininkų kepuraites.

Surandame žydėlį, kuris apsiėmė mums ant greitųjų tą kepuraitę pasiūti. Bet mums reikia autoritetingo žmogaus, kuris patvirtintų, jog mūsų siūlomoji kepuraitė yra geresnė ir mums tinkamesnė negu nubalsuotoji.

Einame abu su Vladu Juodeika, nešini mūsų suprojektuotą kepuraitę, pas a.a. prof. St. Šalkauskį atsi-klausti jo nuomonės. Dėstom ir aiškinam, kad mums, kaimo berneliams, šveicariško tipo kepuraitė netinka, o geriau tiktų ta, kurią atsinešėme. Prof. St. Šalkauskis, išklausęs mūsų argumentus, pilnai pritarė, kad mūsų siūlomoji kepuraitė geriau tinka lietuviui studentui.

Turėdami tokio didelio autoriteto paramą, kreipiamės į Ateitininkų draugovės pirmininką J. Dagelį ir prašome, kad sušauktų draugovės susirinkimą. Mes esame tikri, kad mūsų siūlomoji kepuraitė bus daugumos priimta, o nubalsuotoji atmesta. Dagelis sako, kad tam reikalui sušaukti susirinkimą, reikia nemažiau 20% narių parašų. „Bus!“ — sakome Dageliui ir visi pasiskleidėm rinkti parašų. Dagelis, gavęs reikiamą skaičių parašų, sušaukė susirinkimą, antrą kartą svarstyti kepuraitės klausimą.

Atsimenu, kad susirinkime buvo karšti ginčai, užsitęsę net 4 valandas. Pirmininkavo P. Vainauskas. Aš jo paprašiau, kad man duotų paskutinį žodį prieš balsavimą. Gavęs žodį, sakau: „Aš neįrodinėsiu, kuri kepuraitė geresnė ir tinkamesnė, bet aš parodysiu, kaip atrodys studentas su nubalsuota, šveicariško tipo kepuraitė ir su mūsų siūloma kepuraitė“.

Gerokai užsimaukšlinęs beretę, įsikandų cigaretę, rankas susikišų į kelnių kišenių ir atsistojau prieš susirinkusius. „Ar tinku po tiltu“. Visi ėmė juoktis ir ploti.

„O dabar parodysiu mūsų siūlomą kepuraitę“.

Gražiai abu su Gineityte užsidedame mūsų siūlomą kepuraitę, pasiėmę po parankę, atsistojame prieš susirinkimą, gražiai abu nusilenkiame ir klausiu: „Kaip patinka?“ Triukšmingas plojimas ir didžia balsų persvara buvo priimta mūsų siūlomoji kepuraitė, kuri ir po šiai dienai visų ateitininkų nešiojama.

A.a. prof. J. Eretas, kuris dalyvavo susirinkime,

truputį buvo nepatenkintas už atmetimą jo siūlytos kepuraitės.

P.S. „Vilkolakis“ buvo Kauno humoro, satyros teatras, panašus į Čikagos „Antrąjį kaimą“.

VIEŠAS PAPEIKIMAS UŽ ŠOKIUS

1924 metais Latvijos universitetas pirmą kartą vizitavo Lietuvos universitetą. Buvo sudarytas komitetas Latvijos universiteto studentus priimti iš šešių Lietuvos universiteto studentų: dviejų varpininkų, dviejų neolitanų ir dviejų ateitininkų. Gineitytė ir aš atstovavome Ateitininkų draugovei. (tais laikais ateitininkai dar nebuvo pasidaliję į korporacijas, buvo tik viena Ateitininkų draugovė). To komiteto pirmininku buvau išrinktas aš.

Buvo sudarytos komisijos: nakvynių, transporto, baltos ir kt. tam Latvijos studentų priėmimui.

Gineitytė ir aš važiojome į Joniškį sutikti latvių studentus, kai tik pervaziuos Lietuvos—Latvijos sieną ir palydėti iki Kauno. Latvių studentų atvažiojo apie 130 su choru.

Priėmimo programoje, be įvairių kitų pramogų, buvo numatytas ir balius su šokiais. Išgirdę ateitininkai, ypač ateitininkės, kad bus šokiai gavėnios laiku, per Draugovės susirinkimą pasiūlė išnešti nutarimą, kad ateitininkai baliuje nešoktų. Aš pareiškiau savo nuomonę, kad tokio nutarimo nereikia. „Esame katalikai ir žinome, kaip elgtis gavėnios metu be jokių nutarimų. Paaiškinau, kad atvažiuojantieji latviai studentai, beveik visi protestantai ir juos tas klausimas neliečia. Jaunimui balius be šokių, joks balius“. Neatsižvelgė į mano įrodinėjimus ir nubalsavo, kad ateitininkai baliuje nešoktų.

Balius. Pribėga prie manęs miela ir maloni Monikutė Kazlauskaitė ir sako: „Kaziuk, ką daryti? Latvis veda mane šokti?“

„Aš ne kunigas ir tau išrišimo negaliu duoti, daryk kaip nori“ — atsakiau.

Mes studentai galėjome išvengti tos bėdos, bet studentėms buvo labai nepatogi situacija, kada gražus latviukas kviečia šokti ir turi atsisakyti. Viena kita ateitininkė pašoko tame baliuje.

Jonas Dagelis Ateitininkų draugovės valdybos pirmininkas, su kuriuo kartu bendrabutyje gyvenome, sako man, kad priekaištuoja tiems ateitininkams-ateitininkėms, kurie nesilaikė nutarimo ir šoko baliuje.

„Kad išlaikius draugovės orumą, suversk bėdą ant manęs“ — sakau jam.

„Prie ko tu čia, kiek aš žinau, tu baliuje nešokai“.

„Nesvarbu, kad nešokau, svarbu Ateitininkų draugovė“.

Po latvių išvažiavimo, pirmame draugovės susirinkime, triukšmauja ir puola tuos, kurie nesilaikė nutarimo ir šoko baliuje.

Susirinkimo pirmininkas Jonas Dagelis sako: „Gal Kazys Pabedinskas, kaip latvių studentų priėmimo komiteto pirmininkas, galėjo kitaip su tvarkyti, atseit be šokių, tad aš siūlau jam susirinkimo vardu išreikšti viešą papeikimą“.

Atsistoja vienas jaunas kunigas, man nepažįstamas ir klausia: „Už ką?“ Gavėnioje nešokti, tai nėra kanonai, o tik papročiai. Vakarų valstybėse, kaip Prancūzijoje, Italijoje ir kituose katalikiškuose kraštuose, gavėnioje šoka, tik Lenkijoje ir Lietuvoje paprotys — nešokti“.

Nabagas kunigėlis, matyt kieno nors apskūstas dvasinei vyresnybei, po susirinkimo dviejų savaitių laike buvo iškeltas iš Kauno, kažkur už Obelių už manęs užstoja.

Kad pradėjau pasakoti apie šokius, tai papasakosiu ir kitą atsitikimą su šokiais, būtent — fokstrotu.

Po 1927 metų Ateitininkų reorganizacinės konferencijos, į kurią ir aš buvau atvažiuavęs, keliolika ateitininkų pasilikome Palangoje paatostogauti. Kažkuris iš mūsų sako: „Vyrai poryt šventa Ona. Važiuojame į Jokubavą pasveikinti ponią Oną Stulginskienę vardinių proga. Ten Stulginskiai po prezidentavimo gyveno. Susidarė visas autobusas: prof. dr. St. Šalkauskis su Ponia, Pranas Vainauskas su Ponia, Dielininkaitis ir kiti, kurių nebeatsimenu.“

Prezidento A. Stulginskio ir Ponios buvome maloniai sutikti ir lietuviškai pavaišinti.

Po skanių pietų, geriant kavą, poną Stulginskienę uždeda ant patefono plokštelę — fokstrota. Šalia manęs sėdėję prieteliai, kad sušuks: „Kazy, neik šokti. Profesorius Šalkauskis nusistatęs prieš šokių — fokstrota, turi silpną širdį, susinervins, bus negerai“.

„Palaukit, palaukit, jei namų šeimininkė uždėjo plokštelę šokiams, tai nemandagu jos neišvesti šokti“, — atsakiau.

Poniai Stulginskienėi fokstrotas buvo ne naujiena, nes A. Stulginskiui prezidentaujant, Ponia turėjo priminti užsienio diplomatus ir juos palinksinti jiems žinomais šokiais, kurių tarpe ir fokstrotas.

Man studijuojant Grenoblyje, teko nemažai pašokti Lietuvoje nešoktų šokių, jų tarpe ir fokstrota.

Ponia Stulginskienė į kvietimą pašokti mielai sutiko ir abu maloniai pašokome.

Nežinau, ar profesorius St. Šalkauskis dėl mūsų šokio nervijosi, ar ne, bet tik žinau, kad dėl to širdies priepuolio neturėjo.

Viktoras Kaknavičius skaito tikinčiųjų maldas — lietuvišką dalį šv. Kazimiero 500

metų minėjime popiežiaus Jono Pauliaus II šv. Mišių metu, kovo 3 d. 1984, Romoje.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMŲ ATGARSIAI

A. Tautvyda

Aušra, 1984 m. balandis

Kovo 3 d. Vilniuje, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, įvyko oficialus, pagrindinis minėjimas (kovo 4 d. buvo valdžios rinkimai).

Kovo 4 d. dar du šv. Kazimiero minėjimai, kurie savo nuoširdumu, savo tikra meile ir pagarba šventajam sujaudino ir sušildė tikinčiųjų širdis.

Vienas — šv. Tėvo asmenine iniciatyva ir pastangomis Vatikane surengtas šv. Kazimiero atminimo pagerbimas. Tai buvo ypatingo džiaugsmo diena viso pasaulio lietuviams ir mūsų Tėvynei. Lietuvos tikintieji savo maldomis visada liks dėkingi popiežiui Jonui Povilui II už parodytą dėmesį mūsų šventajam, Lietuvai ir lietuviams.

Kitas minėjimas įvyko kovo 4 d. toje pačioje Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Čia, pasibaigus dienos pamaldoms, įvairių Lietuvos kampelių jaunimo atstovai susirinko pareikšti savo ištikimybę Kristui ir savo Globėjui šv. Kazimierui, parodydami, kaip reikia pagerbti savo tautos šventuosius.

Nors žvakės prie Šventojo karsto jau nedegė, bet skaisti jaunų širdžių šviesa suspindo atneštose prie altoriaus gėlėse. O giesmės, maldos, eilėraščiai Šventojo garbei kilo aukštyn bažnyčios skliautais. Tai jaunų širdžių padėka Aukščiausiam už jaunystę, už sveikatą, už tai, kad gyvi širdyse šv. Kazimiero idealai. Tai skundas šventajam Globėjui dėl jaunimo paklydimų ir nupuolimų. Tai prašymas dangaus palaimos visiems, išėjusiems aukos ir kančios keliais. Tai permaldavimas už persekiotojų ir tikėjimo priešų juodus darbu sir sąžines, prašant atleidimo ypač tiems, kurie tą vakarą įžūliais ir neapykantos kupiniais žvilgsniais varstė besimeldžiančius jaunos žmones.

Labai įspūdingai nuskambėjo priesaikos žodžiai, išreiškiantys ištikimybę Dievui ir Tėvynei, ištikimybę kilniems šv. Kazimiero idealams.

Jeigu šiandien jaunimas moko kaip reikia melstis, reiškia, Bažnyčia ir Tauta dar gyva, ir jokie neapykantos ir bedievybės debesys neužtemdys mūsų padangės!

GOLAS IR KUOLAS

Stasė Vanagaitė

Feljetonas „Ateities“ konkurse Lietuvoje laimėjęs II premiją.

Su siaurom antakių virvutėm gimnazistė pakleveno duris — užrakintos.

Nubėgusi prie vienintelio namų apšvietimo lango, šūktelėjo:

— Stefa, atidaryk duris! Girdi!

— Girdžiu. Bet kur taip ilgai buvai, Vanda? — atidariusi duris teiravosi Stefa.

— Cit. bažnyčios laikrodis muša — noriu suskaičiuoti kelis. Varpas mušė pamažu, iškilmingai. Dūžių buvo visa dvylika.

— Pasiuto, dvylika numušo, na einam į vidų, — atsikvėpė uždususi Vanda. Abi gimnazistės suėjo į nedidelį kambarėlį.

— O vakarienės paliko šeimininkė?

— Rodos, kavos buvo padėjusi. Bet eik, greičiau valgyk, Vandute, neišsimiegosi, ko gero, o juk rytoj egzaminų rašto darbas, — davė patarimus Stefa.

— E, egzaminai — loterija. Še saldinių už įleidimą į kambarį. Vanda išvyniojo puikių šokoladininkų.

— Spėk, nuo ko gavau, ką? Užkaitusiu veiduku šokinėjo Vanda apie Stefą.

— Nuo Antano?

— Ne.

— Nuo Alekso?

— Spėjai. Ir kame, manai, buvom susitikę?

— Na?

— Aš šį vakarą žaidžiau krepšiasviedį šaulių aikštėj. Aš, žinai 4 golus įmečiau. Užtat fain šokoladininkų užfundijo Aleksas. Jis buvo mano partijoje.

— Žinai, Vandute, pamiršk golus, kava jau gal tris kartus ataušo. O paskui — miegų.

— O kodėl tu neini? Laiškutį rašai kokiam Jurkai?..

— Ne, aš turiu pabaigti „Senojo dvaro“ apysaką.

— Klausau, — padarė Vanda reveransą ir nuėjo pirštų galais į virtuvę.

— Dzin, dzin, dzin, teraš, teraš — pasigirdo virtuvėje stiklinės riedėjimas ir dūžis.

— Škic, bjaurybe, man sklenyčias daužysi, — sujudėjo lovoje Monika ir graibstė lazdos vyti lauk katiną iš virtuvės. Pamatė Vanda, kad ne katinui, o jai gali kliūt išilgai sveikatos, tai pirštų galais išbėgo iš virtuvės.

— Vandzi, nuo kon tu čia dirba? Parsivilks pusnaktė, da lakstys lauku, bene aš nemačiau, kuoks čia katins bova. Kan čia bejęsi, kad viskas užšąla, — niurzgėjo lovoje Monika ir apšvertė ant kito šono.

Stefos vaizduotėje slenka toliau „Senojo dvaro“ apysakos puiki mėnesiena, kurioje sprendžia mamaitė, kodėl žmogaus sielos esmė yra ilgesys. Bažnyčios laikrodis numušo du.

— Aleks, pass! Laikyk! — suriko Vanda lovoje ir

puolė galvotrūkčiais pro duris, vilkdama su savim patalus. Patalai, deja, supainiojo jos kojas, ir ji išsitiesė ant grindų.

— — —

— Pasakysiu temą, — tarė lietuvių kalbos mokytojas, — „Darbas — išganymas“.

— Prašau rašyti sąžiningai, švariai. A, o kur Razmytė?

— Turbūt, sportuoja šaulių aikštėj, o gal susirgo nuo 4 golų — niurzgėjo gale klasės Rainokas.

— Na, prašau rašyti, gana kalbų, — suraukė mokytojas kaktą, ir visi nutilo, susikaupė.

Staiga prasivėrė klasės durys, ir įbėgo užkaitusi Vanda.

— Labas rytas!

— Labas, o kodėl, panele, taip ilgai miegi?

— Golas pasivėlino... skubiai teisinis Vanda, mat iš susijaudinimo vietoj „laikrodžio“ pasakė golą. Klasė nuūžė, nuklegėjo.

— Prašau sėsti! — baigė triukšmą mokytojas.

— Ką rašot, kokia tema? Ach, mielas Dieve, kokia sunki tema... — Vargšėj galvelėj tik golai ir aukštas, tiesus, juodom akim Aleksas. — Darbas — išganymas. Kokią įžangą po šimts pypkių parašyti?

— Stasiau, Stasiau, kokią įžangą rašyti, — šnibždėjo Vanda už poros suolų sėdinčiam kažkada buvusiam simpatijai.

— Razmytė, nekelk tirukšmo, netrukdyk kitiems, antra pastaba, mažinsiu pažymį, — konstatavo ištiestu, lyg žirafos kaklu, mokytojas.

Vanda žiūri — antai ėrena jau 2 lapus prirašė. Knisys jau skaito, visą rašinį parašęs, o jos vargšės sąsiuvinį tik vienas pavadinimas. Pagaliau atsiminė, kad galima rašyti rašinius ir be įžangos, tad į pirmą plano punktą idėjo:

— „Dirbkit, dirbkit, šaukia mokytojai ir tėvai“. Rašė toliau. Kableliai šokinėjo nuo veiksnio prie tarinio ir atgal, o vienoj vietoj ženkliai taip išsirikiavo: Darbas, yra ne visų? mėgstamas!”

— Prašau atiduoti darbus, viena minutė, — tie žodžiai kaip pjaute nupjovė beprasidėjusias lietus Vandos mintis.

— Atsidūsėjo Vanda, lyg po krepšiasviedžio rungtynių, jos pulsas plakė iš karto po 100.

— Razmytė, duokit rašomąjį!

Mokiniai spėliojo, kiek gaus.

— Už kiekvieną golą po kuolą, ar ne gerai? — juokėsi kažkada buvęs Vandos simpatija.

Vandai buvo ir graudu ir pikta, tačiau širdy ji džiaugėsi, kad keturių kuolų niekas nerašo.

LIETUVOS ATSTOVAS ANGLIJOJE —

VINCAS BALICKAS

80 metų sukakties proga

Nuo Virbalio iki Vienos

Virbalio miestelio Balickų Vincukas buvo jauniausias iš 8 vaikų. Augo, draugavo su būsimu vysk. V. Padolskiu, dabartiniu Maskvos šv. Liudviko klebonu S. Mažeika. Lietuviškai skaityti, rašyti išmokė sesuo Bronė, nes pradinė mokykla — rusiška. Tik Kybartų Žiburio progimnazija — lietuviška. Keturios seserys išvyko Amerikon, sukūrė lietuviškas šeimas. Sesers Bronės mirtis karo sunkumuose broliui buvo itin skaudi. Kasdien į Kybartų progimnaziją suvaikščiოდavo 8 km. Ją baigė vien penketukais.

Tėvai — giliai tikintys, visų gerbiami, mėgstami. Vertėsi amatu, daržininkyste. Abu mirė 73.

Vilkaviškio Žiburio gimnazijoje baigė 8 klases. Geriausiai sekė kalbos. Drauge dirbo banke, tapo buhalteriu. Veikė ateitininkuose ir prisipažįsta:

„Esu įsitikinęs, kad šios organizacijos ideologija man padėjo suformuoti charakterį ir išlaikyti gyvenimo lygsvarą”.

Vienoje

Baigęs gimnaziją, 1926—1929 m. studijuoja komerciją Vienoje, Austrijoje. Tarp studentų ten buvo vėliau iškilusieji asmenys: fizikas-matematikas dr. A. Puodžiukynas, geologas dr. Č. Pakuckas, chemikas dr. V. Jasaitis, dr. J. Urmanas, ministeris generolas K. Musteikis, dr. J. Kaškelis ir kiti.

Vienoje jungėsi į liet. ateitininkų draugovę ir jai metus pirmininkavo. Studentų buvo ir kitokių pažiūrų, bet beveik visi lankė ateitininkų susirinkimus. Visi nuostabiai darniai, broliškai sugyveno, kuo pasižymėjo ir grįžę Lietuvon.

Tėvynėje

Grįžęs diplomuotas Lietuvon, įsidarbino Lietuvos Banko Centre, greit apėmė informacijos-statistikos skyrių, tyrė paimtus ekonominius, finansinius klausimus. 1931 m. ėmė organizuoti užsienio reikalų ministerijoje Eltos ekonominę, komercinę tarnybą. Aprūpino bankus valiutų kursais, prekybos firmas, pramonės įmones žaliavų ir prekių kainomis. Teko veikti tiksliai, žaibiškai, kad klientai nepatirtų nuostolių. Pavadavo patį Eltos direktorių E. Turauską. O

kai jis vyko įgaliotu ministru Pragon, metus tvarkė Eltą. Sasso — Neumano bylą Klaipėdoje, Dariaus Girėno, Vaitkaus skrydžiai ir kiti svarbūs įvykiai vertė dirbti dieną — naktį be pamainų, be priedinio užmokesčio. V. Balickui šauniai talkino V. Kamantauskas, J. Gerulaitytė, V. Alantas.

Nuo 1935 m. tampa užsienio reikalų ministerijos ekonominio departamento direktoriaus Jono Norkaičio padėjėju, kur išbuvo iki paskyrimo 1938.IV.20 d. Londonan. Žavėjosi savo šefo pasitikėjimu, asmenybe, komerciniais sugebėjimais ir pabrėžia: „Šios jo savybės buvo tikras brangakmenis Lietuvos prekybos derybose su svetimomis valstybėmis”. Šefą pavadavo paskutinėje Lietuvos - Suomijos derybose.

Prie kitų gausių darbų V. Balickas 1928—1938 m. dėstė anglų kalbą ir komercinius dalykus Pavasario suaugusių gimnazijoje Kaune.

Londonė

Jubiliatas nepaprastai aukštai vertina didelį Lietuvos ekonominio gyvenimo šulą Joną Glemžą. Pieno Centro vadovą, kuris savo užmojais, tolregiškumu didžiai prašoko kitus. Pieno Centro, Maisto ir kitų ūkinių bendrovių eksportas vis daugiau kryo Anglijoje, kur reikėjo prekybos patarėjo prie Lietuvos atstovybės, ir vyriausybė paskyrė V. Balicką. Išvyko paskubomis. Šeimą galėjo pasiimti tik po 5 mėnesių.

Nuo pirmos dienos Londone tvarkė bekono, sviesto kvotų reikalus, posėdžiavo Anglijos-Lietuvos laivyno bendrovėje, kurios tapo direktoriumi. Pribūdavo Londone ir dir. J. Glemža, buvęs pačiame savo protinių galių stiprume, kupinas naujų planų, idėjų. Drauge užsimojo plėsti laivininkystę, perkelti Londonan liet. apdraudos operacijų svorį, svarstė kitus finansinius, prekybinius projektus. Deja, karas, rusų okupacija šviesius planus sugriovė. O jei ne tai, tuomet Lietuvos gerovė būtų pasiekus Danijos lygį.

Rusų okupacija diplomatinę tarnybą apsunkino, ji darėsi vis atsakomingesnė. Visos jėgos pakreiptos pagrindinai tikslui: Lietuvos laisvės, nepriklausomybės atgavimui. To siekta kartu su min. B. K. Balučiu, po jo mirties visas pareigų svoris atiteko naujam Lietuvos atstovui V. Balickui. Apie tą reikalą galės prabilti tik ateitis.

Šeimos židinyje

Prieš 52 metus jubilatas vedė Stefanią Gervinaitę. Jos tėvai kilę nuo Žem. Kalvarijos, bet ji gimė Liepojoj. Šeima su 8 vaikais grįžo laisvon Lietuvon, gyveno Kaune, kur dukrelė mokėsi. V. S. Balickai sulaukė 2 dukterų ir sūnų. Diplomato žmonai S. Balickienei visuo-
met teko talkinti vyrui reprezentacijose, žiūrėti šeimos, namų, kas atėmė visą laiką, nes pagalbinio personalo neturėjo.

Jubiliatui, Lietuvos reikalų Didžiojoje Britanijoje

Sargui ir Šeimai „Šaltinis“ su skaitytojais linki palaimoje laimingos ateities.

Dr. S. Žibartas
(„Šaltinis“ — 1984 m., 3 nr.)

„Ateities“ redakcija, administracija ir skaitytojai jungiasi prie „Šaltinio“ skaitytojų ir linki ištikimajam ateitininkui — Lietuvos atstovui Vincui Balickui Dangaus palaimos jo ateities dienoje.

O KAS TĖVYNEJE?

Kun. Ant. Valantinas

Vadaktai — paprastas bažnytkaimis, bet pernai pagarsėjo visoje Tarybų Sąjungoje (SSSR), net visame pasaulyje. Turbūt, rašė apie tai ir Amerikos laikraščiai. Mat, pernai keturmetei Vadaktų kolūkio mergytei Raselei pjaunamoji mašina nupjovė abi kojytes. Jas sėkmingai Maskvoje gruzinas chirurgas prisiuvo. Dabar ji vėl vaikšto. Net ir knyga yra išleista apie visą jos gydymą. Aš nusipirkau tą knygą. Po kokios savaitės mėginsiu ją registruota banderole Jums pasiųsti. Gal praleis, gal gausit. Čia rasit ir apie Vadaktus ir apie Vadaktų žmones, surištus su Raselės gelbėjimu. O dabar atskiram lape pasiunčiu Jums savo eilėraščių apie Raselę.

RASELĖ IR GERUMO ESTAFETĖ

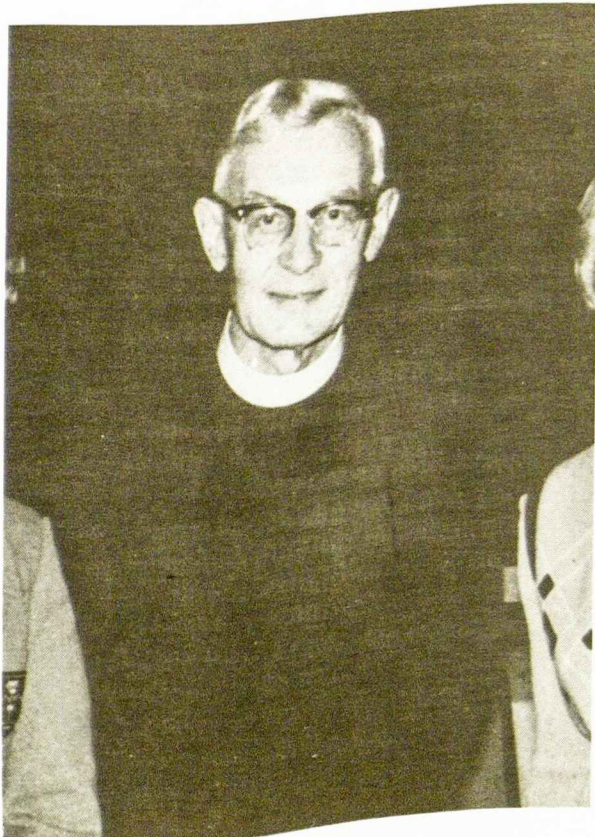
Rasele, tyru vandeniu plauta,
Tėvelių globoje gėlė žydėjai!
Buvai tikrai skaisti ir nekalta:
Tu lyg žiogelis pievoj šokinėjai.

Važiavo pjaunamoji, ir staiga
Nupjautos buvo Tau abi kojytės.
Koks skausmas Tau! Kokia sunki dalia
Aptemdys Tavo šviesų laimės rytą!

Nurimk! Gerumo estafetė tuoj
Nusitęsė nuo Vadaktų lig Vilniaus,
Iš ten ji žaibu skriejo lig Maskvos,
Kur suteikė pagalbą Tau prakilnią.

Tenai chirurgas jaunas, bet garsus,
Prisiuvo kojas Tau, maža Rasele!
Galėsi vaikščiot po gimtus laukus,
Išeit į platų savo laimės kelią.

Kun. dr. J. Prunskis
įsteigė „Ateities“
premių fondą

Mylėdamas mūsų išeivijos jaunimą, žurnalą „Ateitį“ ir visą ateitininkijos sąjungą, nusprendžiau ateitininkams paskirti savo santaupas — 10,000 (dešimt tūkstančių) dolerių.

Noriu, kad jie būtų investuoti ilgesniam laikui ir kad iš jų susidarancios palūkanos kasmet būtų perduodamos „Ateities“ žurnalo skelbiamiems ir pravedamiems konkursams mūsų jaunimo kūrybos skatinimui. Minėtą sumą perduodamas Ateitininkų šalpos fondui, pakviečiau jos globėjais prof. Adolfą Damušį ir dr. P. Kisielių. Po vieno jų mirties antras tepakviečia ton vieton savo parinktą kitą.

Šie pinigai pasilieka ateitininkijos nuosavybė, tik jei-gu būtų nevykdomos čia nužymėtos sąlygos pasilieku teisę juos perkelti kitur.

Kun. Juozas Prunskis

Su šiuo laišku, 1984 gruodžio 5 iš kun. Juozo Prunskio gavau 10,000 — (dešimties tūkstančių dolerių) čekį, adresuotą „Ateitis“ Relief Fund, Inc.

Ateitininkų federacijos Šalpos išdininkas šią gautą dovaną jau įdėjo į certificate sąskaitą No. 75402 — 2.3. dviem su puse metų iš 10.875% Midland Savings and Loan Association banke, 4040 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632, tel. 254-4470. Palūkanos kas ketvirtį metų bus pridedamos prie pagrindinio kapitalo ir neš tą patį nušimtį, kaip ir pagrindinis kapitalas. Palūkanas išsiimti bus galima, kada tiktai bus reikalinga, be pabaudos.

Adolfas Damušis

„Ateities“ redakcija, administracija, visi skaitytojai, ypač jaunieji „Ateities“ bendradarbiai yra labai dėkingi kun. dr. J. Prunskiui už premijų fondą.

LIETUVOS SACHARAI

A. P. Bagdonas

Palengvėle nusileidai
Kuršių pamary,
Tau kasas žalsvąsias sklaido
Vėjai keturi.

Tu sesuo karštos Sacharos,
Baltijos dukra,
Marių bangos tau vis šnara
Ašara tyra.

Pamilai pajūrį balta
Su žvarbiom žiemom,
Tu kalbies su vėju šaltu,
Siaučiant sutemom.

VĖJAVAIKIO GĖLĖS IŠ ŠIENO

Gaja Pemkutė

Kazys Binkis gimė 1893 m. lapkričio mėn. 4 d. Gudelių kaime, Biržų apskrityje. Mirė 1942 m. balandžio 27 d. Kaune. Augo mažžemių ūkininkų šeimoje, buvo neturtingas. Tačiau buvo labai turtingas savo gabumais literatūroje. Jis buvo retos sielos, retų gabumų žmogus. „Gimė poetu ir mirė poetu“, — apibūdino jį poetas J. Aistis. J. Aistis, aptardamas K. Binkį „Lyrikoje“ (1952 m.), rašo: „Šių dienų akimis sprendžiant, tai buvo betarpiškiausias ir tyriausias mūsų poezijos balsas po Maironio... Jis turėjo ne tik talentą, rafinuotą jausmą ir didelį skonį, bet ir labai daug skaitė. Jis literatūrą buvo taip pamilęs, kad net ir mirties patalė paskutinę dieną taisė Edgar Alan Poe poemos vertimą“.

Kazys Binkis buvo ir poetas, ir dramaturgas. Jis lankė daug mokyklų, tarp jų ir Berlyno universitetą. Jis buvo poetas ir visuomenininkas. Jis mokytojavo, ūkininkavo, buvo redaktoriumi. Jis uždegdavo organizacijas veikimui, o pats vėl ieškodavo ką nors naujo kurti. Kazys Binkis rašė paprasta kalba, kad ir sodiečiai ir miestiečiai jį suprastų.

K. Binkio poetinę kūrybą galima suskirstyti į 3 laikotarpius. Jo pirmoji — tai poezija daugiau tradicinė. Aprašoma gamta, gėlės, metų laikai, ypač pavasaris.

Antrasis laikotarpis — futurizmas, naujų formų ieškojimas. Jis sukūrė Keturių Vėjų sąjūdį, kuriam pats ir vadovavo. Šio sąjūdžio tikslas raginti poetus rašyti apie modernų pasaulį, apie mašinas, radiją.

Trečias laikotarpis — satyriniai eilėraščiai.

Adomas Jakštas, recenzuodamas Kazio Binkio pirmąjį poezijos rinkinį, labai šiltai atsiliepia: „K. Binkis gamtą gebėjo giliai, tikrai poetiškai jausti. Tokių gražių idilijų, kaip „Gėlės iš šieno“, „Dukružėlė“ ir „Persiskyrimo daina“ reta rasti net ir mus pra-

lenkusių tautų literatūroje“.

K. Binkio pirmieji kūrinėliai buvo išspausdinti „Viltyje“, o pirmieji eilėraščiai almanache „Sniegams tirpstant“.

K. Binkis mirė nesulaukęs net 50-ties metų gimtadienio. Rusiškoji ir vokiškoji okupacija jo sveikatai nepadėjo. Dėkui komjaunuoliai E. Mieželaičiui, kad paliko laisvosios Lietuvos poetą numirti gimtojoje žemėje ir sava mirtimi. (Kazio Binkio raštų I tomo įžangoje, Vilniuje 1973). Galėjo baigtis kitaip (pavyzdžiui tam pakankama). Br. Raila vadina K. Binkio atsakymą į provokatoriaus, ginkluoto (su savo draugais) E. Mieželaičio atsisveikinimą prasimanymu (Br. Raila: „Kitokios Lietuvos ilgesys“, 320 p.). Bet galėjo būti kas nors panašaus. K. Binkis turėjo tiek supratimo, kad neužerzintų pasiutusio šuns ir komjaunuolio.

Skaidu tai, kad prieblandoje

Nepažindami viens kito —

Priešui ranką, — draugui kardą

Tiesti kartais mes išdrįstam.

Laukim saulės, laukim ryto —

Kol krūtinėj kraujas verda, —

Mes nežūsime, nors suklystame.

K. Binkis neparašė poemos apie Staliną ir Leniną, nei apie raudonosios armijos įsiveržimą į Lietuvą (kaip išvadavimą iš laisvės). O vis dėlto sovietinėje enciklopedijoje raudonu siūlu K. Binkis pristatomas kaip sovietinis poetas-rašytojas. Reikėjo tik išmesti jo parašytą Antano Smetonos biografiją, Geležinio vilko ir Šaulių maršus, Gyviesiems ir K. Binkis jau nebe laisvosios Lietuvos poetas. Debesų keliu didžiuoju tik partija tevažiuoja (pagal „Vėjaviakį“).

GĖLĖS IŠ ŠIENO

„Čia teikiamieji eilėraščiai surankioti iš įvairių leidinių ir rašyti daugiausia prieš karą. Gimė jie sodžiu, tenai norėtų ir grįžt. Dėl to dėkingumo ir šviesių atsiminimų vedamas skiriu šiuos pirmuosius bandymus mūsų žole, medžiais ir samanom apaugusiam sodžiui“ — rašo K. Binkis 1920 m. savo „Eilėraščių“ dedikacijoje. Kaime augęs, į lietuviškosios dainos dvasią, jos melodingumą, liūdesį įaugęs, Binkis negalėjo švaistytis mandriais žodžiais „kultūringomis“ mintimis. Žodžiai paprasti: šienas, žibutės, rūtos, rugiagėlės, debesėliai, dukružėlė, vėjas, berželis, sniegas.

Tau tiktai beliko

Dainos tavo vienos,

Kaip berželis liūdnas,

Pilkos kaip rugienos...

Ne tik įaugęs į lietuviškąją dainą, bet ją išmąstęs, net gražiu leidiniu išleidęs 1922 m. (K. Šimonio iliustracijos), tų dainų Binkis nekopijavo. Jis liko binkiškas. Įdomiai komentavo tą Binkio dainą — poeziją senas okupantų tarnas B. Pranskus (įvadas į K. Binkio „Kriaučius Motiejus“). Jis rašo: „Nors jis (Binkis — G.P.) nebuvo išvengęs pakrypimo į vadinamąją „grynąją poeziją“, į gamtinę ir individualistinę lyriką, vis dėlto jo ir tų metų poezija pasižymi dideliu artumu kaimui (5 p.)... Nors mums iš esmės ir svetima K. Binkio senojo Lietuvos kaimo idealizacija, nors jis visiškai neatskleidžia vidinių kaimo socialinių prieštaravimų, valstiečio skundo ir nubiednėjimo buržuaziniame Lietuvos kaime, nors jis nešaukė revoliucinės kovos prieš kaimo ir miesto darbo žmonių skriaudėjus ir išnaudotojus, vis dėlto jis mums parodo visą eilę realių, gyvenimiškų kaimo pa-

veikslų ir žmonių, padeda pažinti kaimo psichologiją ir nuteikia sveika, optimistinė nuotaika valstiečius, pasiryžusius savo veikla ir sveiku gyvenimu darbo ir gražios gamtos aplinkoj nugalėti visokias negeroves ir kliūtis... Reikia tik pageidauti, kad mūsų tarybinė poezija pratęstų šias liaudiškas K. Binkio poezijos tradicijas ir sukurtų taip pat poetiškai gražių ir plačiosioms liaudies masėms suprantamų ir jų mėgstamų poemų apie šiandieninį tarybinį kaimą ir jo žmones” (18 p.). Bet p. B. Pranskus nenurodo, kaip ta liaudis galėtų pasipriešinti savo skriaudėjams ir išnau-dotojams, okupantams ir jų tarnams.

Gal pats žinomiausias pirmojo laikotarpio Binkio eilėraštis yra „Gėlės iš šieno”. Tai tarsi trumpa poema. Galbūt fabula paimta iš ramunės lapelių būrimo „myli — nemyli...” Binkis iš paslaptingos tylos, vienatvės visą temą sudramatina, įvesdamas antrą asmenį — bernelį. Ir kas to eilėraščio negirdėjo? Jis taip lengvai išmoks-tamas. Jį galima rasti bet kuriame literatūros va-dovėlyje, almanache. Jis dažnai artistų deklamuo-jamas, solistų dainuojamas (muzika Vl. Jakubėno).

*Aš surinksiu alei vieną
Visus pievų žiedelius
Iš nupiauto rytą šieno
Ir svirnelio kampelius
Jų galvutėms išdabinsiu.
O kai grįš jis iš lankos
Ir prie kiemo apsistos,
Aš jį tyliai prakalbinsi
Ir svirnelin pavadinsiu
Atsikvėpti nuo kaitros...*

Poetas, praeidamas labai švelniai, panaudoja visą

liaudišką muzikalumą, žodinę liaudies kompoziciją. Ir tai ne vieną žiedelį, ne puokštę, bet „alei vieną visus pievų žiedelius” surinks. Tikriausiai ir „visus” svirno kampelius papuoš. Jei tai nebūtų liaudies, kur mažytis darželis yra „visas svietaš”, galima būtų vulgariau paklausti: ar įmanoma? Sunku įsivaizduoti, kad „iš nupiauto rytą šieno” tie žiedeliai dar ir vakare „žydi, kaip lankoje ir taip kvepia, kaip šilė”. Binkis poetinėmis priemonėmis duoda foną tolimesnei dra-mai (su laiminga ar tragiška atomazga). Ji paslapčia žiūrės į jo veidą, į akis; kol jos tik pasakys, „ką jis mąsto, ką dūmoja”... O jos pasakys nemeluojančiai. Jeigu jos pasakys „myliu”,

*Oi, tada aš prie krūtinės
Jį priglasiu taip tvirtai,
Taip meiliai jam pasakysiu,
Kad jis vienas man tiktai
Ir širdyje, ir mintyse”.*

Žiedelių paslaptis bus išduota. „Happy end” viso burto, visos dramos.

Bet jei akys pasakys „nemyli”, tragedijos veiksmui nebus nei scenos, nei žiūrovų. Gal tik gėlės iš šieno bus liudytojos, kas vyks širdyje:

*Oi, tada jau nuraminti
Nieks manęs nebeįstengtų,
Nieks tada nesužinotų,
Kam tos gėlės iš lankos
Čia tarp sienų samanotų,
Lyg lankoj dailiai marguotų,
Niekas, niekas niekados...*

VĖJAVAIKIS

„Mes jauni iškeltagalviai, nenuoramos ir vėjavai-kiai einame į gyvenimą Naujojo Meno vėliava nešini” — rašo K. Binkis 1922 m., pradėdamas „Keturių Vėjų” sąjūdį („Keturių Vėjų Pranašas”).

Kas čia pasidarė? Taip įaugęs kaimo atmosferoje, pradėjo vėjavaikiškai daužytis perkūnais, skrajoti debesyse. Nusibodo klasikinis eiliavimas? Panoro išsi-vaduoti iš poezijos „dėdžių”? Gal protestas pačiam sau? O gal išbandymas savo sugebėjimų kurti kitaip negu iki šiol? Gal literatūros kritikai, istorikai mėgino ar mėgina atsakyti, o gal tik spėlioti.

Nesukant galvos dėl visų šių klausimų, tenka tik konstatuoti: iš po nakties K. Binkis pasidarė nerūpes-tingu, pramuštgaliu bernioku, laužančiu tradicijas, o vis dėlto atvėrusiu naują lapą mūsų literatūros istorijo-je.

Žiūrint į abstraktų paveikslą, negalima daug ko pasakyti, o tik jausti malonumą, pasišlykštėjimą spalvų ir formų deriniuose. Taip ir futuristiniuose Binkio eilėraščiuose jauti, bet negali minties at-pasakoti savo žodžiais. Tą mintį kiekvienas pergy-vena individualiai.

Pasikinkęs jauną vėją,

*Vėtrą šaunią apkabinęs,
Leidžiuos per padangių plynės
Su pavasariu lenktyniais.
Gulbės — kelią!
Gervės — kelią!
Debesų keliu didžioju
Aš važiuoju.
Mano vėtra kai padūko —
Išsislapstė žvaigždės visos,
Mėnuo nuo dangaus paspruko.*

Kiek didybės, patoso! Koks dėkingas stipriam balsui, griežtų manierų artistui deklamuoti. Gražu ir siaubinga. Didinga, nors esi prigulęs prie žemės.

Tik paskutinis eilėraščio posmelis „žemiškas”:

*Lik, pavasari, tarp pievų!
Gaudyk savo varles, sliekus...
Paukštės ilstančios, — sudievu!
Aš pralėkiu ir palieku.*

Šie žodžiai skamba tarsi nekrologas ankstesniajai kūrybai, kaimo idilijai. O gal visas eilėraštis sukurtas tam tikslui: kelią! — kas buvo: kelią! — likusiems seno-siose tradicijose.

PABAIGA

Iš visos Kazio Binkio plačiašakės kūrybos sustojau prie pirmųjų dviejų periodų. Ir tik porą eilėraščių nagrinėjau. Satyros, dramos, publicistikos visai net neužsiminiau. Šio darbelio rėmai per siauri.

Tie du eilėraščiai „Gėlės iš šieno“ ir „Vėjavaikis“ yra plačiausiai žinomi. O būtų galima prie daugelio sustoti ir įsigilinti į poeto mintis.

Beveik be išimties visi eilėraščiai labai gyvi, skambūs, muzikalūs. Nenuostabu, kad daugeliui eilėraščių buvo sukurta muzika. Štai keletas: „Vėjavaikis“ — J.

Gruodis, „Gėlės iš šieno“ — Vl. Jakubėnas, „Aguonėlės“ — J. Gruodis, „Rugiagėlės“ — J. Gruodis, „Kočia taip ilgu“ — J. Gruodis, „Rūta“ — J. Gruodis, „Geležinio Vilko maršas“ — St. Šimkus ir A. Norvaiša, „Šaulių maršas“ — St. Šimkus.

Po Binkio sukurto „Keturių vėjų“ atėjo „Trečio fronto“ poetai, žengę vienu žingsniu toliau, bet nepaliko pėdų. Binkis liko. Nors jis kiekviename periode užsibūdavo tik trumpą laiką, bet spėjo palikti gilią, savitą, naują pėdą.

POZITYVUS PROTINIS POŽIŪRIS

Margis Maištas

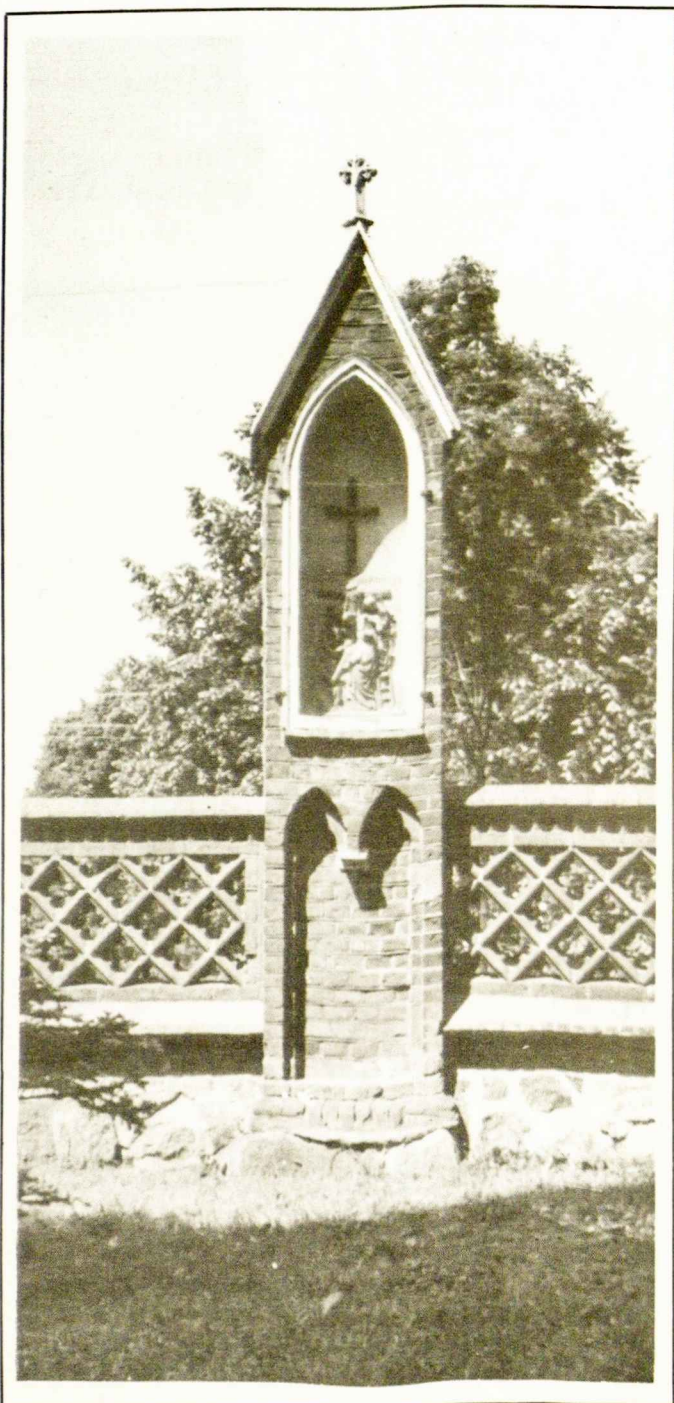
Pasauliui nėra svarbu,
ar tu gyveni ar miršti.
Žmonės tik sau gyvena,
nesvarbu jiems kiti.

Mums reikia kartu gyventi,
padėti viens kitam.
Nereikia vis žiūrėti į blogį,
pozityviai į kitus pažvelgt.

Labai lengva niekinti kitus,
bet labai sunku pagerbt.
Iš mažų daiktų karai prasideda,
ir gali tik stot ir verkt.

Gyvenimas per greit prabėga,
sunku būti linksmam.
Reikia pirmam visur būti,
jei nori būti sėkmingas.

Nusiimk marškinius savo,
pavaikščiok saulėje per ilgą žolę,
Atsileisk tik vieną kartą
ir surask sau tikrą draugą.

PARADĄ PRIIMA VARNĖNAS

Vidur beošančių miškų
 Džiugus pavasario paradas:
 Rikiuotėje
 Šimtai vaikų,
 O prieky —
 Eigulys —
 Jų vadas.

Rikiuotėj inkilai — namai
 Varnėnui, zylei ir žalvarnei...
 Ir krykštauja vaikai linksmi
 Tarytum paukščiai
 Margasparniai.

Auksinis saulės rutulys
 Aplinkui būrį suka ratą...
 — Sakyki,
 Dėde eiguly,
 O kas, o kas priims parą?!
 — — —

Klevai pilni juodų žiedų,
 Ir blykčioja sparnai lyg plienas...
 — — —
 — Žygiuok, rikiute!
 Vienas — du...
 Parą priima
 VARNĖNAS!

Partizano Daumanto kuopa, 1984-1985 m.

Jubiliejinio kongreso belaukiant

Šiais metais rugpjūčio mėn. 30 d. iki rugsėjo mėn. 2 d. (Labor Day) savaitgalį vyks ateitininkų 75 m. jubiliejinis kongresas, Chicagoje.

Ateitininkų organizacija yra mums visiems brangi; turėtumėm didžiulį džiaugsmą, kad ji taip ilgai išsilaikė. Pasirūpinkime dalyvauti jos jubiliejiname Kongrese! Ateitininkų ateitis reikalauja visų narių pastangų. Kaip kraujas pumpuoja širdį, taip ir narių veikla stumia organizaciją pirmyn. Nenumarinkim jos!

Šiandien pateikiame jums kongresinės programos apžvalgą. Sekite spaudą, kurioje bus spausdinamos konkretesnės žinios ir įvairūs pakeitimai.

Penktadienį, rugpjūčio 30 d.

12:00 val. r. — Registracija.

2:00 val. p.p. — Kongreso darbo posėdžiai. Bus svarstoma: a) globėjų židinių klausimas; b) vietovių tarybos; c) jaunųjų akademikų klausimas; d) stovyklavimo programos; e) finansiniai klausimai; f) angliskai kalbančių stovyklos ruošia; g) ateitininkų uždaviniai.

7:00 v.v. — Kūrybos vakaras. Po to vyks šokiai ir pobūvis Jaunimo centro kavinėje.

Šešt., rugpjūčio 31 d.

9:00 val. r. — Šv. Mišios.

10:30 v.r. — Kongreso oficialus atidarymas.

10:45 v.r. —

Paskaita tema „Ateitininkija kryžkelyje“. Po paskaitos vyks Sąjungų svarstymai šia tema.

4:00 val. p.p. — Dr. K. Skrupskelio paskaita tema „Krikščioniškos ir marksistinės kultūrų konfrontacija“. Po paskaitos vyks Sąjungų

svarstymai šia tema.

7:30 v.v. — Malda už tėvynę ir mirusius bei žuvusius ateitininkus. Planuojama atitinkama programa, iškilminga procesija ir susikaupimas.

Sekmadienį, rugsėjo 1 d.

10:00 val. r. — Iškilmingas posėdis. Dr. V. Vardžio paskaita tema „Lietuva ir išeivija“.

2:00 val. p.p. — Sąjungų organizaciniai posėdžiai.

3:00 val. p.p. — Iškilmingos šv. Mišios. Dalyvaus kardinolas Bernardin.

6:00 v.v. — Banketas Condessa del Mar salėje, Oak Lawn.

Pirmadienį, rugsėjo 2 d.

10:00 val. r. — Uždaromasis posėdis: vedamoji mintis — „75 metai ir kas toliau“.

11:30 — Šv. Mišios.

Po pamaldų visi skirstosi į namus tolimesniems ateitininkijos darbams.

Pabrėžiame, kad pasikeitimų gali įvykti, taigi prašome sekti spaudą.

Garbė Kristuje!

Kongreso komitetas

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Ramunė Kubliūtė

Australijos Lietuvių dienos įvyko krašto sostinėje Canberrą nuo 1984 m. gruodžio mėn. 26 d. iki 1985 m. sausio mėn. 1 d. Suvažiavo net 1000 asmenų, pagal kai kuriuos apskaičiavimus, 50 asmenų iš Šiaurės Amerikos. Clevelando vyrų oktetas davė koncertų, atvyko „Laiškų lietuviams“ ekskursija ir įvairūs asmenys: PLB pirm. V. Kamantas, PLB vicepirm. sporto ir jaunimo reikalams R. Dirvonis, Australijos kviestas paskaitininkas dr. P. Kisieliū, VLIKO vicepirm. V. Jokubaitis, Tautos Fondo pirm. J. Giedraitis, PLJS pirm. G. Grušas.

Australijos Lietuvių dienos susidarė iš Sporto šventės, Dainų šventės, Šokių šventės, Meno ir Tautodailės parodos, Jaunimo vakaro, Jaunųjų talentų programos. Vyko įvairūs posėdžiai: Australijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesija, Australijos Jaunimo sąjungos suvažiavimas, Australijos Katalikų Federacijos suvažiavimas, Ramovėnų, Tautos Fondo ir pan.

Lietuvių dienų atidarymo Mišios buvo St. Christopher katedroje, koncelebruojant įvairiems lietuviams kunigams kartu su popiežiaus nuncijum Luigi Barbarito. Giedojo Sydney choras „Daina“. Mišiose su vėliavom dalyvavo įvairių Australijos lietuvių organizacijų atstovai su savo vėliavomis, tarp jų ir ateitininkai.

Ateitininkai Australijos Lietuvių Metraščio II tome

1983 m. išėjęs metraštis buvo padovanotas kai kuriems prelegentams, atvykusiems į Lietuvių dienas iš Šiaurės Amerikos. Tai 496 psl. leidinys, kurį išleido Australijos Lietuvių Bendruomenė ir Australijos Lietuvių Fondas.

Australijos lietuvių dienų atidarymo šv. Mišios St. Christopher katedroje. Centre popiežiaus nuncijus Luigi Barbarito.

Vyriausias redaktorius yra Viktoras Baltutis. II-asis tomas tęsia Australijos lietuvių gyvenimo aprašymą nuo 1961 m. Laikotarpį prieš tai I-mas tomas buvo apibūdinęs.

„Ateities“ redaktorius kun. dr. K. Trimakas apibūdino Australijos ateitininkų veiklą iš asmeniškios patirties (žiūr. „Ateitis“ 1983 m. birželio/liepos mėn. 181–190 psl.). Metraštyje yra progos skaityti dvidešimt su viršum metų veiklos apibūdinimus.

„Australijos Lietuvių Metraštyje“ žodį parašė Ateitininkų Federacijos įgaliotinis Australijoje

Juozas Stepanas. 89 psl. jis aprašė 1981 m. suruoštą Melbourne Australijos Lietuvių dieną. Jis taip pat aprašė 1982 m. kun. dr. Trimako atvykimą į Australiją.

171-175 psl. Adelaidės ateitininkų veiklą aprašė A. Binkevičiūtė-Gučiuviene. Ji aprašė Adelaidės ateitininkų organizuotus jaunimo talentų vakarus ir jaunimo koncertus ir Literatūros, dainos ir muzikos vakarus Adelaidėje. (1984 m. gruodžio mėn. „Pasaulio lietuvis“ 39 psl. aprašė 1984 m. spalio mėn. 21 d. įvykusį vakarą).

303 psl. A. Bakaitis aprašė Melbourne ateitininkų veiklą. Jis

paminėjo 1979 m. kun. dr. Šarausko (iš JAV) apsilankymą ir pranešimą, Ateitininkų Federacijos vicepirm. V. Kleizos apsilankymą 1979 m. mons. dr. V. Balčiūno apsilankymą 1980 m. ir Melbourne įvykusią Australijos Ateitininkų dieną 1981 m. gruodžio mėn. 28 d.

336 psl. aprašytas nuo maždaug 1960 m. iki maždaug 1966 m. veikęs ateitininkų būrelis Newcastle miestelyje.

425—427 psl. A. Kramilius aprašė Sydney ateitininkų veiklą. Prel. P. Butkus nuo 1954 m. atgavino ateitininkų veiklą Sydney. Jis dar dabar yra J. Matulaičio kuopos dvasios vadas. 1977 m. buvo suorganizuota stovykla, 1982 m. moksleiviai stovyklavo Mėlynuose kalnuose. Kiekvienais metais Sydney ateitininkai ruošė Motinos Dienos minėjimą kartu su skautais. Yra ruošiamos Jūros dienos nuo 1960 m., o 1983 m. įvyko ekskursija ilgojo savaitgalio (Australia Day) metu.

Toks yra maždaug Australijos ateitininkų veiklos aprašymas jų pačių žodžiais. „Australijos Lietuvių Metraštis“ aprašo visokią lietuvių veiklą. Metraščių sudaro veiklos aprašymo skyreliai, padalinti pagal miestus.

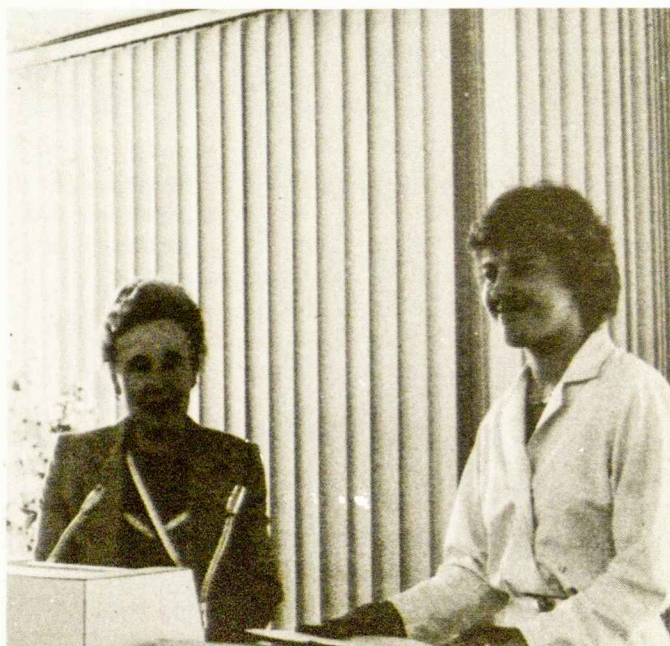
Detroito moksleiviai ir jaunieji ateitininkai, prieš duodant įžadą. Protokolą skaito N. Zarankaitė.

Detroito ateitininkų šeimos šventės dalyviai.

Marius Gražulis groja čelo per Detroito ateitininkų šeimos šventę.

1984 m. Detroito ateitininkų šeimos šventės paskaitininkė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė ir Marija Jankauskienė.

ČIKAGOS PREZ. AL. STULGINSKIO KUPOJ PASIŽVALGIUS

1984 m. rudenį JAV valstybėse į prezidentus kandidatavo Ronald Reagan, o aš nutariau būti kandidatu savo kuopos valdybon. Rinkimai įvyko ir buvau išrinktas kuopos korespondentu. Iš pradžių turėjau didžiausias svajones, ką darysiu ir kaip rašysiu. Grįžęs namo pažiūrėjau į pieštuką, popierių ir per langą į draugus lauke... Nusprendžiau šį kartą atidėti rašymą ir eiti pažaisiti su draugais. Oi, kokia gėda! Tapau tipišku politikieriu! Gavau titulą ir jo garbę ir nieko toliau nebedariau...

Keturis mėnesius po išrinkimo, sėdėjau savo kambary ir pagalvojau — jau praleidau keturis susirinkimų aprašymus! Veidas paraudo, akys pasipūtė ir pravirkau. Blioviau kaip kūdikėlis! Man ir mano šeimai didžiausią sarmatą darė mano tinginiavimas ir faktas, kad negalima manimi pasitikėti. Man buvo svarbiau skelbtis, kad esu korespondentas ir vilioti mergaites, pinigus ir sukčius draugus, negu atlikti savo pareigą!

Bet, tikėkite, vieną dieną įvyko nepaprasti dalykai: gulėjau savo kambary, kai vėjas smarkiai papūtė pro langą ir viena lietuviška knyga nukrito nuo lentynos man ant veido. Knyga atsivertė ant puslapio, kur buvo parašyti Vytės Nemunėlio žodžiai, kurie, jei dabar teisingai atsimenu, skambėjo:

Man pieštukas, kaip broliukas,

Man knygutė, kaip sesuo...

Man tie žodžiai trenkė kaip žaibas ir priminė, kad esu labai nusi Kaltės pamiršdamas pieštuką, popierių ir savo pareigas!

Štai, dabar maldauju jūsų pasigailėjimo ir atleidimo. Prižadu, (šį kartą nuoširdžiai), savo pareigas atlikti.

Tai dabar iš karto 6 susirinkimų aprašymai.

Rugėsio 5-ta diena — Rima apie Lietuvą. Ką galiu sakyti? Susirinkimas jau taip seniai buvo.

Partizano Daumanto kuopos nariai Kalėdų eglutės programos metu. Dešinėje tėvų komiteto pirmininkė Raminta Marchertienė.

Partizano Daumanto kuopos vadovės ir vadovai: Ranis Ostrauskas, Rita Ostrauskaitė, Kristina Žvinakytė, Lilija Balčiauskaitė, Arūnas Balčiauskas ir Linas Bildušis. Trūksta Loros Blažytės.

Daug kas per tiek laiko pamiršta. Laimė, kad Stulginskio kuopos veikla tokia įdomi, kad negalėjau viską užmiršti. Vytas Saulis labai maloniai sutiko apsiimti sunkią pareigą turėti pirmą susirinkimą savo namuose. Nariai ir kandidatai suvažiavo į susipažinimo vakarą, bet turėjom ir paskaitininkę. Mums kalbėjo Rima Janulevičiūtė apie jos studijas Lietuvoje. Buvo taip įdomu, kad net ir tėvai atėjo pasiklausyti. Paskui pabendrauvome ir tęsėme tradiciją važiuoti kur nors užkandžiai.

Spalio 19-ta diena — Halloween. Nutarėme turėti vieną susirinkimą be paskaitos. Paulius Kurkulis pasiūlė švęsti Halloween jo namuose. Buvo nuspręsta padaryti kaukių balių. Nustebau pamatęs, kad daugumas žmonių tikrai atvažiavo su kostiumais, tai aš, apsirengęs kaip obuolys, smagiai jaučiausi. Kurkuliai susirinkusius vaišino skanėstais ir buvo pasiruošę rodyti filmus, bet buvo taip smagu, kad net to nereikėjo. Baliaus metu išsirinkom šią metų kuopos valdybą. Išrinkti

buvo Vytas Saulis ir Audra Venclovaitė — kopirmininkai, Ranis Ostrauskas — vice-pirmininkas, Kristina Žvinakytė — sekretorė, Daina Žliobaitė — išdininkė ir Aras Tijūnėlis — korespondentas. Buvo pramatyta, kad mūsų kuopoje šiais metais bus daugiau kaip dvidešimt penki nariai. Mūsų kuopa atviromis rankomis priima naujus narius.

Lapkričio 9-ta diena — Juozo Polikaičio paskaita. Susirinkimas vyko pas Ranį Ostrauską. Paskaitininkas buvo visų žinomas, mėgstamas ir gerbiamas Juozas Polikaitis. Deja, į šį susirinkimą negalėjau atvykti. Tai kaip aš dabar galėsiu jį aprašyti? Nutariau pasinaudoti dalyvavusių narių talka. Kiekvienas narys, dalyvavęs tame susirinkime, įdavė man porą sakinių apie tą susirinkimą. Paašškėjo, kad ponas Polikaitis kalbėjo apie ateitininkiją ir kaip ateitininkai įsikūrė. Jis skatino kuopos narius aktyviau dalyvauti kuopos veikloje. Vėliau kai kurie nariai žaidė su Ranio šuniuku Heidi ir maitino jį bulvių skvėdrytėmis. Po to visi iškeliavo į McDonalds draugiškai pabendrauti.

Gruodžio 14-ta diena — pokalbis su Andriumi. Kuopos nariai suvažiavo į Lilijos ir Arūno Balčiauskų namus. Balčiauskų namai jau buvo gražiai papuošti kalėdine eglute. Nariai klausėsi Andriaus Pukščio paskaitos apie jo mokslus Lietuvoje. Buvo įdomu, nes susipažinome su kasdieniniais gyvenimo aspektais, kadangi Andrius buvo gyvenęs Lietuvoje šešerius metus. Žiūrėjome skaidrių. Po paskaitos Andrius atsakinėjo į klausimus. Tada diskutavome kaip pajvairinti ar pagerinti mūsų kuopos veiklą. Buvo nutarta suruošti „toboggan“ iškylą. Tradiciniai mūsų susirinkimo, iškeiliavome į Baker's Square. Gaila, bet nebuvo visiems dvidešimt penkiems nariams vietos, tai keturi turėjo valgyti už durų lauke.

Sausio 11 diena — Aro Tijūnėlio namuose Audrius Kirvelaitis kalbėjo apie lietuvių mitologiją.

Sausio 25 diena — Renkamės pas Dainą Žliobaitę ir važiuojame „tobogan“ iškylai.

Galų gale! Apie paskutinius susirinkimus išgirsite vėliau. Dabar baigiau aprašyti visus šių mokslo metų kuopos susirinkimus ir

tikiuose, kad su Dievo pagalba, tėvų ir draugų raginimu nebeapleisiu savo pareigų. Tačiau, jei vėl pradėčiau užsižaišti ir slysti į velnio spąstus, visų prašau man padėti!

Aras

Dabartinės ir buvusios Partizano Daumanto kuopos globėjos. Iš k.: Dalia Pauliukonienė, Roma Norkienė, Vida Damušienė, Jūra Vasiliauskienė ir Laima Šalčiuvienė.

ATEITININKAI VASARIO 16 GIMNAZIJOJ

Kaip jau paskelbta keliuose laikraščiuose bei žurnaluose, šiais metais Vasario 16 gimnazijos mokinių skaičius pakilo ir pasiekė beveik 80. Stebuklas, kad po gaisro, kuris tiek daug žalos padarė ne tik gimnazijai, bet ir visai Europos, gal net pasaulio lietuvių išeivių bendruomenei, toks didelis skaičius jaunimo iš viso pasaulio atvyko savo lietuvių kalbą patobulinti ir lietuviybę atrasti. Tas skaičius padidino orkestrą, chorą bei tautinių šokių grupę.

Tačiau **vysk. Motiejaus Valančiaus ateitininkų kuopa** liko tokia pat kaip ir pernai. Tai nereiškia, kad jos veiklumas nukentėjo. Pernai aktyviai tarp narių vyko karštos ir įdomios diskusijos ir visa kuopa dalyvavo įvairiuose gimnazijos renginiuose. Šiais metais priėmėm naują brazilietį Oktavijų Rutkauską vietoj Markaus Lipo,

kuris grįžo į Pietų Ameriką. Taigi kuopos dydis liko toks pat, bet jau nuo pat mokslo metų pradžios pradėjom planuoti savo šių metų veiklą. Su pačiu pirmuoju susirinkimu buvo iškelta mintis suorganizuoti ką nors, kas apimtų visus mokinius. Galvojom, jog gimnazijoje niekad nebuvo gerai suruoštas vakaras, kuriame galėtų jaunimas parodyti savo gabumus bei talentus. Taigi paskelbėm, kad netolimoj ateityje suruošime talentų vakarą.

Iš pradžių buvo lėtas, bet vis didėjantis susidomėjimas mokinių tarpe, kuris mus skatino greičiau tą vakarą suruošti. Kaip kokie agentai, kuopos nariai išsisklaidė po gimnaziją, ragindami mokinius dalyvauti. Pasirodė, kad visi turėjo idėjų ir talentų, tačiau bijojo juos prieš publiką parodyti. Tai reikėjo sugalvoti gerą patrauklumą daly-

vauti. Netrukus įtraukėm mokytojus dalyvauti, kad mokiniai būtų padrasinti. Kaip besiplečianti ugnis, pradėjo atsirasti visokios įdomios idėjos vaidinimams, šokiams ir dainoms. Dalyvių sąrašas didėjo drauge su ateitininkų kuopos viltimis.

Su ta nauja viltim, kad mūsų vakaras gali gerai pavykti, pradėjom sukviesti žiūrovus ir garbingą komisiją, kuri išrinktų pačius geriausius pasirodymus. Komisijos nariai pakvietimus maloniai priėmė. Jų tarpe Paltinienė, Huettenfeldo gyventoja Liucija Riterienė, gimnazijos kuratorijos pirm. kun. Alfonsas Bernatonis ir gimnazijos kapelionas kun. Jonas Dėdinas.

Papuošėm gimnazijos valgyklą profesionaliai — gera scena su mažom lemputėm bei visokiaisiais papuošimais. Huettenfelde vienam

vakarui buvo „Broadway“, New Yorko geriausia vaidinimų vietovė.

Vakarui atėjus, susirinko daugiau žiūrovų, negu tikėjomės. Atrodė, kad tikrai šis vakaras galės tapti tradicija. Ir kaip puikiai pasirodė visi dalyviai! Iš tolimes Pietų Amerikos jaunimas visų širdis pašildė lotynų kraštų dainomis. R. Tesnau, gimnazijos inspektorius, kartu su Vainiu Aleksa, bendrabočio vedėju, sukėlė senos Europos nuotaiką su balalaika ir gitara. Visa eilė lietuviškų vaidinimų davė progos pamąstyti ir dažnai nusijuokti. Iš JAV-bių, Chicagos lietuviai, pasivadinę Vasario 16 gimnazijos „Mėlynėm“, įvedė naują madingą muzikos stilių — lietuvių dainos, supintos su Amerikos džiazo stilium. Buvo ir šokių: prancūzišku stilium, keturi garsūs gimnazijos vyrai pašoko „Kan-Kan“, apsilvilkę suknelėmis.

Neįmanoma suminėti visų dalyvių, bet visi verti premijų.

Iš viso vakaras taip džiugiai praėjo, kad tos dvi valandos prasmuko kaip dvi minutės. Premijuojami buvo: trečiojoje vietoje — vaidinimėlis, antroje — video — filmas pagal muziką ir pirmoje — dvi dainos apie gimnaziją ir apie tolimą Vilnių, kurias padainavo (ir žodžius parašė) Monika Gaižauskaitė ir Arvydas Herbistas. Reikia tikėtis, kad gimnazijoje tokie vakarai virs tradicija, kuriame galės viso pasaulio lietuvių jaunimas parodyti savo talentus ir savo kraštų ypatybes, ir kad būsimieji ateitininkų kuopos nariai šią tradiciją padės išlaikyti.

Darius Sužiedėlis
Vasario 16 gimnazijos
ateitininkų kuopos narys

Ateitininkų kongresas bus Čikagoje 1985 m. per JAV Darbo savaitgalį rugp. 30 iki rugs. 2 d. Kongreso Renginių komiteto pirmininkas yra dr. Meškauskas, o vicepirmininkai Juozas Polikaitis ir dr. Petras Kisieličius, visi iš Čikagos. Finansų komitetą sudaro čikagiškiai K. Pabedinskas, dr. P. Kisieličius ir J. Žadeikis.

Toronto moksleiviai ateitininkai išvyko slidinėti į Loreto vasario 3 d. Lietuvių namų suruoštame karnavale jie įrengė savo skyrių, kuriame buvo galima žaisti kompiuteriais.

Čikagos ir apylinkių akademikai ateitininkai rinkosi kovo 3 d. Susirinkime buvo diskutuojami ateitininkų nueiti keliai istorijos perspektyvoje.

„Ateities“ literatūros fondas išleido Venancijaus Ališo poezijos rinkinį „Anapus marių“. Knygos sutiktuves Čikagoje suorganizavo Čikagos ateitininkai sendraugiai. Vakaronės metu kovo mėn. 1 d. Jaunimo centre Daiva Markelytė ir Marija Smilgaitė deklamavo ir skaitė poeto eilėraščius.

„Dainavos“ direktorių tary-

TRUMPAI

bos vicepirmininkas dr. Romualdas Kriaučiūnas vasario mėn. 28 d. „Drauge“ aprašė įvairias žinias apie stovyklavietės rėmėjus, remontus, aplinką. Nuo 1984 m. rudens „Dainavos“ ūkvedys yra A. Grigaitis. Nuo gruodžio mėn. 1 d. administratorius yra Vacys Lelis. „Baltųjų rūmų“ išorės pagražinimo projektą vykdo A. Grigaitis ir Juozas Mikaila. Liepos mėn. 21 d. įvykusiame tarybos posėdyje buvo išrinktas išdininkas S. Smalinskas ir perrinktas sekretorius Jonas Urbonas. Nuo 1985 m. sausio mėn. 27 d. tarybos pirmininko pareigas eina dr. Vytenis Damušis. Vadovaujantis nauju Dainavos statutu, dr. V. Damušis taryboje atstovauja ALRKF-jai. Netrukus bus paskelbtas 1985 m. vasaros stovyklų kalendorius: kada vyks skautų, pabaltiečių jaunimo, fronto bičiulių, mokytojų, jaunučių, moksleivių ir sendraugių stovyklos. 1986 m. Dainava švęs 30 m. gyvavimo sukaktį.

Sveikiname Lietuvių Tautinės sąjungos rašinių konkurso laimė-

tojus Paulių Bindoką, Mildą Palubinskaitę, Rimą Polikaitę ir kitus laimėtojus. Šių veiklių ateitininkų ir kitų premijuoti rašiniai buvo rašyti tema: „Lietuvių tautinė sąmonė išeivijoje“.

Adolfas Damušis parašė užsklandos žodį Juozo Daumanto Lukšos „Partizanų“ III laidai, kuri neseniai išėjo iš spaudos.

New Yorko draugovės susirinkimas įvyko 1985 m. sausio 26 d. pas Algirdą Lukoševičių. Susirinkime kalbėjo Gintė Damušytė apie kitataučių organizacijas ir pavienius žmones ir jų darbą pagelbėti Lietuvai bei apie Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos darbus ir ryšius su šiais asmenimis. Toliau sekė draugovės einamieji reikalai.

ATEITIS pasižymi savo meniškai talentingu, skoningu, simboliškai prasmingu ir moderniu turinio išdėstymu, iliustracijomis.

Ačiū Jūsų technikiniam personalui už parodytą nuoširdų dėmesį mano straipsniui „Ateities“ sausio mėnesio pirmame numeryje.

Viešpats telaimina Jus!

Rev. dr. Eugenius Gerulis

Brangūs „ATEITIES” skaitytojai,

„Ateities” žurnalas, iškilmingai atšventęs savo 70 metų sukaktį X-tojo ateitininkijos kongreso metu 1981 metais yra pasiryžęs tinkamai prisidėti prie ateitininkijos 75 metų gyvavimo jubiliejaus ir ruošiamo sukaktuvinio XI-tojo ateitininkijos kongreso. Šios reikšmingos sukakties atžymėjimui „Ateitis” ryžtasi išleisti kongresinį numerį, kuriame atspindės XI-tojo kongreso eiga žodyje bei kongresiniuose vaizduose. Tai neįkainuojamos vertės numeris, sudaręs dokumentuotą medžiagą ateities istorijai. Šalia to tačiau „Ateities” žurnalas nori supažindinti savo skaitytojus su ateitininkijos 75 metų gyvavimo skerspiūviu dar prieš XI-tojo kongreso pradžią. Visam šiam projektui įvykdyti bus reikalingos didelės išlaidos, kurių „Ateities” žurnalas nepajėgs padengti vien tiktai iš prenumeratos mokesčio.

Todėl „Ateities” žurnalas kreipiasi į pavienius ateitininkus bei ateitininkijos vienetus, kviesdamas tapti jubiliejinio numerio mecenatais. Tai vienas iš reikšmingesnių būdų prisidėti prie šio iškilmingo 75 metų jubiliejaus atžymėjimo.

Norintieji daugiau informacijų, prašom kreiptis į „Ateities” redakciją ar administraciją. Už Jūsų dosnumą nuoširdžiai dėkoja

„Ateities” redakcija ir administracija

